

GEMEENTE TILBURG
STADSDELEN

Vitaliteitsfoto Gemeente Tilburg

Trendanalyse, benchmark &
stadsdeelanalyse

14 juni 2016

Leeswijzer – een vitaliteitsfoto van Tilburg

Wat is de kracht van Tilburg? En wat zijn de kenmerkende kwetsbaarheden van de stad, haar inwoners en de instellingen en bedrijven die hier gevestigd zijn? Nu en in de toekomst. Dit rapport biedt een antwoord op deze vragen. Startend bij een analyse van de kenmerkende trends, via een benchmark van Tilburg en eindigend bij een analyse van de stadsdelen komen we tot een vitaliteitsfoto van de stad. Het brengt de voor Tilburg kenmerkende kwetsbaarheden in beeld en kijkt aan de hand van de trends voorzichtig naar de toekomst.

De vitaliteit van de stad is geanalyseerd op basis van de volgende thema's

- De demografische opbouw, nu en in de toekomst
- Zorg, welzijn en participatie
- Onderwijs en Arbeidsmarkt
- Wonen, leefomgeving en sociale samenhang

Om appels met appels te vergelijken zijn de indicatoren niet alleen afgezet tegen het landelijk gemiddelde maar ook tegen steden die een vergelijkbare demografie hebben, een vergelijkbare omvang, of een vergelijkbare historie. De steden in de benchmark zijn Groningen, Nijmegen, Eindhoven en Rotterdam. Daarnaast zijn de meest opvallende kwetsbaarheden van Tilburg gespiegeld aan Enschede vanwege de parallellen in de historie als textielstad.

Naast de landelijke benchmark is een uitsplitsing naar tien stadsdelen gemaakt. Het doel van deze analyse is zichtbaar maken wat de verschillen zijn binnen de stad. Vier stadsdelen zijn in detail in kaart gebracht:

- Het centrum vanwege de bijzondere demografie van veel jongeren en veel ouderen en het belang van een aantrekkelijk centrum voor de rest van de stad
- Oud-Noord vanwege de transformatie die gaande is en de diversiteit in bevolkingssamenstelling
- Noord omdat dit stadsdeel op bijna alle indicatoren in negatieve zin opvalt
- De Reeshof omdat hier veel gezinnen en veel jongeren wonen die met elkaar de toekomst van de stad vormen.

We hebben de rapportage opgebouwd rond de trends die in de samenleving zichtbaar zijn en die een grote impact hebben op het sociaal domein. Deze trends zijn onderzocht en beschreven in de toolbox Gemeente van de Toekomst, ontwikkeld in opdracht van de VNG en het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Deze trends, waaronder de vergrijzing, de toenemende tweedeling en de veranderende arbeidsmarkt, geven een richting aan de vitaliteitsfoto die is gemaakt. Op basis van de trends is geanalyseerd waar de belangrijkste uitdagingen liggen voor de stad. We hopen dat uw beeld van Tilburg dankzij deze analyses scherper wordt. Zodat het een gesprek over de kracht en kwetsbaarheid van Tilburg bijdraagt aan een gezamenlijke en door de stad gedragen agenda.

Management samenvatting – de vele gezichten van Tilburg

Tilburg heeft meerdere gezichten. Dat blijkt wel uit een demografische opbouw met relatief groot aandeel jongeren. In Tilburg wonen eveneens veel ouderen en dit aandeel neemt sterk toe. **De combinatie van jeugd en ouderen maakt dat de druk op de middengroep die werkt, zorgt en ondersteunt hoog is en verder zal gaan toenemen.** Er wordt veel mantelzorg verleend en de samenhang tussen inwoners is in een aantal stadsdelen groot. Het beroep op de veerkracht van de stad zal groter worden in de komende jaren.

Ouderen zoeken steeds vaker de voorziening op van de stad. **De vergrijzing in combinatie met de trend dat ouderen langer thuis wonen zet de huidige woningvoorraad onder druk. De extramuralisering van de zorg leidt tot een toename van het aantal kwetsbare mensen in de wijk.** Daarnaast doen ouderen en mensen met een chronisch ziekte een beroep op mantelzorgers en vrijwilligers. Tilburg is een stad waarin veel mensen mantelzorg verlenen, maar met de signalen van (over)belasting van deze groep vormt de trend ook een risico.

Tegelijkertijd verdienen de jongeren de aandacht. De jeugdscore (gecombineerde maat die aangeeft hoe goed het gaat met de jongeren in Tilburg) is laag. **Jongeren hebben het lastig op de arbeidsmarkt, helemaal wanneer zij een laag opleidingsniveau hebben.**

In Tilburg bestaat de kans dat de tweedeling tussen inwoners gaat toenemen. Zowel tussen de genoemde jongeren en ouderen, als tussen gezonde en ongezonde inwoners. **Zowel de ervaren gezondheid als de objectieve gezondheid is minder goed dan in een aantal vergelijkbare steden.**

Dit wordt negatief beïnvloed door de levensstijl die slechter is dan het landelijk gemiddelde. Er wordt veel gerookt, weinig bewogen en er is sprake van meer overgewicht dan het landelijk gemiddelde.

Een derde gebied waar tweedeling kan ontstaan, naast leeftijd en gezondheid, is op de arbeidsmarkt. **Tilburg is een stad waarin veel wordt gewerkt. De arbeidsparticipatie is hoog.** Het gemiddelde opleidingsniveau ligt weliswaar onder landelijk gemiddelde, het gezinsinkomen ligt relatief hoog. Tegelijkertijd neemt het aantal banen af, de werkzekerheid neemt af en de vraag naar hogere opleidingsniveaus neemt toe. Dit leidt tot een mismatch op de arbeidsmarkt wanneer bestaand werk verdwijnt en het ontstaan van passende nieuwe banen achter blijft. Deze ontwikkeling vormt met name een bedreiging voor de lager opgeleide inwoners van Tilburg.

Tilburg is een stad van samen doen, zo blijkt buurtonderzoek en het hoge aantal mantelzorgers. De verschillen tussen de stadsdelen zijn groot. Stadsdeel Noord scoort slecht op bijna alle indicatoren die voor dit rapport in beeld zijn gebracht. Tegelijkertijd laten de Reeshof, Berkel-Enschot of Udenhout ieder een heel ander beeld van Tilburg zien. Daarom is de verdieping per stadsdeel essentieel om de stad te begrijpen.

Deze vitaliteitsfoto laat de kracht en kwetsbaarheid van de stad zien. Het vormt een basis voor gesprekken met inwoners en hun naasten in de stad over de uitdagingen die zijn zien, vanuit hun leefwereld. Want de inwoners van Tilburg vormen de veerkracht en het verandervermogen van de stad. Deze vitaliteitsfoto vormt een startpunt voor een door de stad gedragen agenda voor de toekomst.

1) Opbouw van analyse	5
2) Trendanalyse – van buiten naar binnen	6
3) Benchmark – van binnen naar buiten	9
I. Uitsplitsing jeugd	30
II. Aanvulling op benchmark: profielschets Enschede	31
4) Stadsdeel analyse – in de stad (4 stadsdelen uitgelicht)	32
Bijlage 1: Trends uit toekomstverkenning ‘Gemeente van de Toekomst’	62
Bijlage 2: Profielen stadsdeel analyse	70

1. Opbouw van de analyse

1.

Van buiten naar binnen *Trends in de samenleving*

Hoofdstuk 3

GEMEENTE TILBURG TRENDANALYSE

2.

Van binnen naar buiten *Benchmark Tilburg*

Hoofdstuk 4

NEDERLAND BENCHMARK

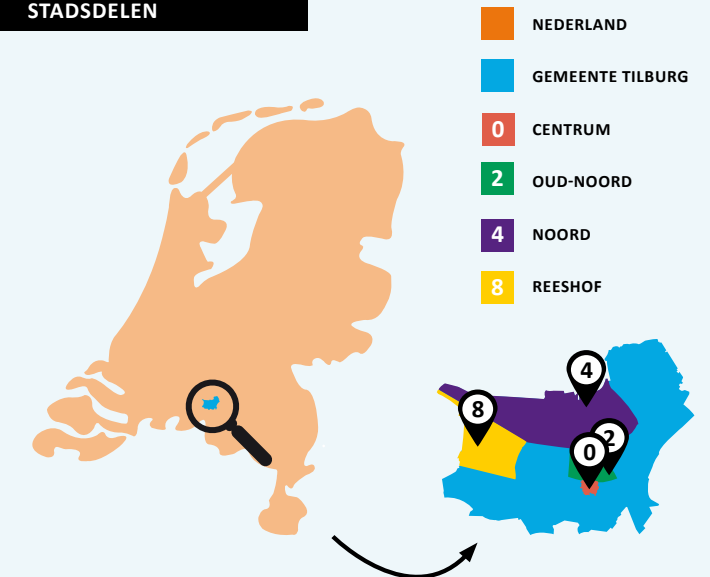

3.

In de stad *Stadsdeel analyse*

Hoofdstuk 5

GEMEENTE TILBURG STADSDELEN

GEMEENTE TILBURG TRENDANALYSE

2. Van buiten naar binnen Trends in de samenleving

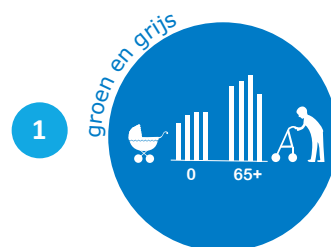
2. Trendanalyse van buiten naar binnen (1/2)

GEMEENTE TILBURG TRENDANALYSE

Een omschrijving van alle 21 trends is terug te vinden in bijlage 1: Trends uit toekomstverkenning 'Gemeente van de Toekomst'

We zien zeven landelijke trends duidelijk terug in de vitaliteitsanalyse van Tilburg

GROEN EN GRIJS: minder jongeren en meer senioren

De Nederlandse bevolking verandert van samenstelling, het aantal ouderen neemt sterk toe en het aantal jongeren daalt. Hierdoor stijgt de gemiddelde leeftijd van de bevolking en neemt de demografische druk toe (wat betekent dat het aantal personen jonger dan 20 jaar en ouder dan 65 jaar stijgt ten opzichte van het werkende deel van de bevolking). Daarbij komt wel een toename aan gezonde/vitale ouderen, door verbeterde leefomstandigheden en gezondheidszorg. Rond 2020 zal een historische omslag plaatsvinden en zal het aantal ouderen (>65) groter zijn dan het aantal jongeren (<20) in Nederland.

TWEEDELING LEEFSTIJLEN: toename verschil in leefstijl en gezondheid

In Nederland bestaan grote verschillen in leefstijl en gezondheidontwikkeling gerelateerd aan sociaal-economische status (SES). Er is een tweedeling zichtbaar waarbij mensen uit de lagere inkomensklasse zich vaak minder gezond voelen, vaker langdurige beperkingen hebben en vaker één of meer chronische aandoeningen hebben. Naarmate het verschil tussen rijk & arm toeneemt, zal ook het verschil in leefstijl en daarmee de verwachting van het aantal gezonde levensjaren toenemen.

VERANDERENDE ARBEIDSMARKT: technologisering en flexibilisering van arbeid

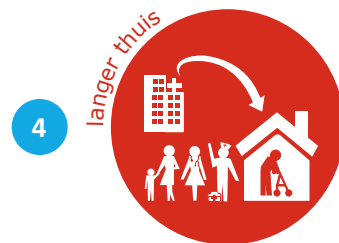
De Nederlandse arbeidsmarkt verandert de laatste jaren sterk in een flexibele arbeidsmarkt met een stijgende werkloosheid en een toenemende instroom van arbeidsmigranten uit Midden- en Oost Europa. Daarbij worden sommige banen overbodig door technologische ontwikkelingen of worden andere vaardigheden gevraagd. In de zorgsector verwacht men op lange termijn een personeelstekort. Door automatisering en robotisering van de dienstensector verdwijnen de komende 15 jaar honderdduizenden banen.

2. Trendanalyse van buiten naar binnen (2/2)

GEMEENTE TILBURG TRENDANALYSE

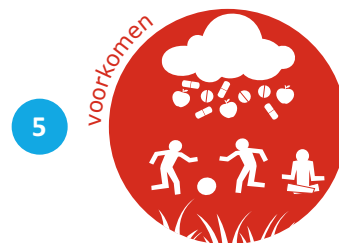

Een omschrijving van alle trends is terug te vinden in bijlage 1: Trends uit toekomstverkenning 'Gemeente van de Toekomst'

LANGER THUIS: zorg dichtbij en integraal

Zorg en ondersteuning zal vaker dichtbij of aan huis verleend worden. Door de toenemende levensverwachting, innovatie in de zorg en de vergrijzing verandert de zorgvraag en neemt deze ook toe. Door andere wensen ten aanzien van levenskwaliteit en keuzevrijheid willen veel mensen hun leven ook op hogere leeftijd graag voortzetten zoals zij gewend zijn. Ook extramuralisering van zorg en financiële scheiding van wonen en zorg beïnvloeden de locatie waar mensen zorg ontvangen. Ouderen blijven langer thuis wonen en kiezen minder snel voor een verpleeg- of bejaardenhuis, waardoor de zwaardere zorg aan huis stijgt.

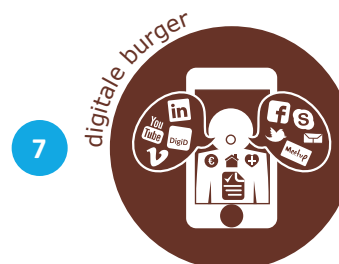
VOORKOMEN: van curatief naar preventief

In ondersteuning, zorg, werk en onderwijs verschuift de aandacht richting preventie om te voorkomen dat mensen een beroep moeten doen op sociale voorzieningen. Zowel in jeugdzorg als in de langdurige zorg is er een toegenomen aandacht voor vroegtijdige signalering van risicovolle situaties, en tijdige interventie ter voorkoming van zwaardere ondersteuning en zorg. De trend laat een beweging zien van een focus op bestrijding van ziekte en intensieve ondersteuning naar een focus op behoud van gezondheid en eigen kracht door aanpassing van leefstijl en preventie. Bij preventief beleid is het van belang verschillen in leefstijl tussen hoge en lage SES te onderkennen.

DOE HET ZELF, DOE HET SAMEN: andere burger, andere overheid

De relatie tussen burger en overheid verandert, waarbij de overheid een deel van haar taken in het sociaal domein loslaat en tegelijkertijd burgers steeds meer initiatief nemen. Vanuit een versoering van collectieve voorzieningen wordt ook vanuit de politiek meer beroep gedaan op de eigen kracht van burgers om meer ondersteuning binnen het eigen netwerk (familie, buurt en mantelzorgers) te zoeken.

DIGITALE BURGER: digitalisering dienstverlening en meer persoonlijk data verkeer

Steeds meer overheidsdiensten zijn digitaal bereikbaar. De overheid heeft als doelstelling dat in 2017 de burger al zijn zaken met de overheid digitaal kan regelen. Daarbij krijgen, mede door de decentralisaties, meerdere (zorg)partijen toegang tot digitale persoonlijke gegevens van burgers. De uitwisseling van persoonlijk dataverkeer neemt toe, waardoor het borgen van de veiligheid en privacy steeds belangrijker wordt. Ook krijgt de overheid op deze manier steeds meer data tot zijn beschikking, waarbij big data-analyses nieuwe inzichten in patronen van groepen burgers kunnen geven.

NEDERLAND
BENCHMARK

3. Van binnen naar buiten *Benchmark Tilburg*

3.1. Benchmark – Groen en Grijs

NEDERLAND
BENCHMARK

Groen en Grijs

Bevindingen

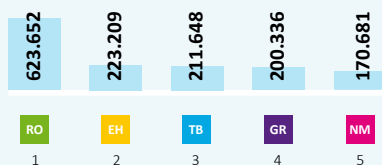
- Hoge groene én hoge grijze druk: percentage jongeren (0-19) of ouderen (65+) ten opzichte van de middengroep (20-65)
- De grijze druk stijgt van 25 ouderen tegenover iedere 100 inwoners naar 40 ouderen tegenover iedere 100 inwoners in de middengroep
- Dit leidt tot een toenemende druk op de dragende middengroep (20-65 jarigen)
- Veel studenten maar weinig langdurige binding aan de stad
- Tilburgers tussen 18 en 65 jaar verlenen veel mantelzorg en ervaren hoge belasting
- Lage score bij gezond bewegen voor zowel volwassenen als ouderen

**De veranderende samenstelling in Tilburg
leidt tot een toenemende druk op de veerkracht van de stad**

NEDERLAND BENCHMARK

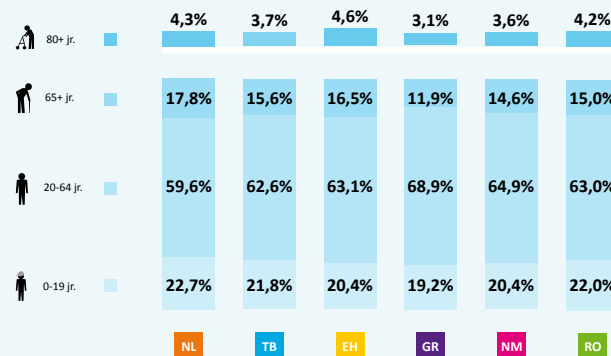
AANTAL INWONERS 2015

Bron: CBS 2015

Tilburg is qua omvang de zesde stad van Nederland en de derde stad in deze benchmark

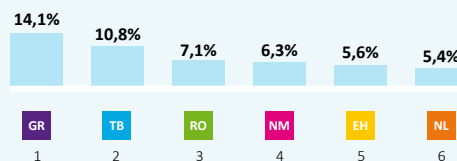
LEEFTIJDVERDELING (2015)

Bron: CBS 2015

Ten opzichte van de andere steden heeft Tilburg zowel veel jongeren (0-19) als veel ouderen (65+)

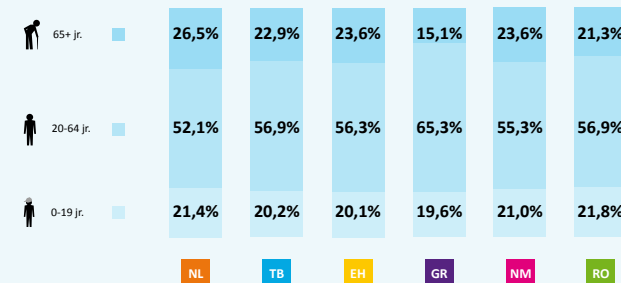
AANTAL INWONERS PROGNOSE 2040

Bron: Regionale prognoses 2014 - 2040

Het percentage 65+ in Tilburg neemt toe waardoor de grijze druk (de aantal 65+ers ten opzichte van de middengroep 20-65 jarigen) toeneemt van 25% naar 40%. De groene druk blijft met 35% nagenoeg gelijk

LEEFTIJDVERDELING PROGNOSE 2040

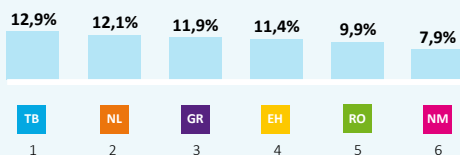
Bron: Regionale prognoses 2014 - 2040

Op basis van regionale prognoses groeit Tilburg na Groningen het snelst, het aantal inwoners zal in 2040 rond de 234.500 liggen

NEDERLAND BENCHMARK

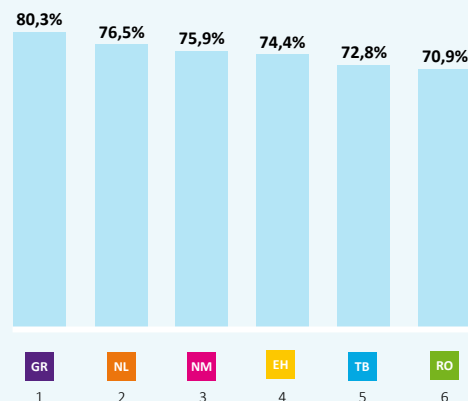
MAATSCHAPPELIJKE PARTICIPATIE MANTELZORG (19-64 JR)

Bron: GGD 2012

Het percentage mensen met een goede tot zeer goede ervaren gezondheid is na Rotterdam het laagst in deze benchmark

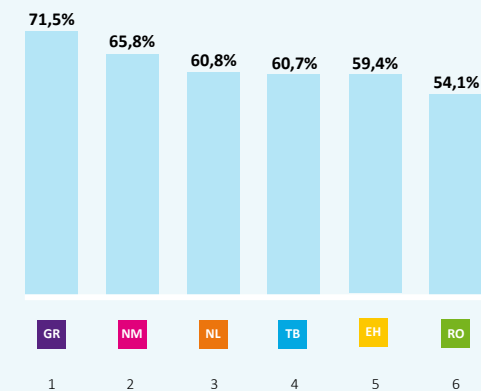
LEEFSTIJL ERVAREN VAN EIGEN GEZONDHEID (GOED/ZEER GOED)

Bron: GGD 2012

De maatschappelijke participatie is hoog in Tilburg afgaande op het percentage inwoners dat mantelzorg verleent (12,9%). Dit cijfer wordt met name door de mantelzorg door volwassenen (18-65 jaar) veroorzaakt

LEEFSTIJL VOLDOET AAN NORM GEZOND BEWEGEN

Bron: GGD 2012

Tilburg scoort op de gezond bewegen norm iets lager dan het landelijke gemiddelde. De oorzaak ligt bij zowel volwassenen (18-65 jaar) als ouderen (65+)

3.2.a. Benchmark – Tweedeling leefstijlen

NEDERLAND
BENCHMARK

Tweedeling leefstijlen

Bevindingen

- Tilburg kent relatief veel laag en in verhouding weinig hoog opgeleiden t.o.v. andere steden in de benchmark
- In Tilburg werken veel mensen tussen de 18 en 65 jaar, de arbeidsparticipatie is hoog
- Het gemiddeld besteedbaar inkomen ligt lager dan het Nederlands gemiddelde, maar is gezien het opleidingsniveau t.o.v. andere steden relatief hoog
- Tilburg kent relatief weinig huishoudens met een minimuminkomen (onder 110% van minimuminkomen)
- Het percentage Voortijdig School Verlaters (VSV) is relatief hoog

Het risico op een tweedeling in de stad wordt vergroot door de toenemende verschillen tussen jong en oud, tussen gezond en ongezond en tussen laag en hoog opgeleide inwoners

NEDERLAND BENCHMARK

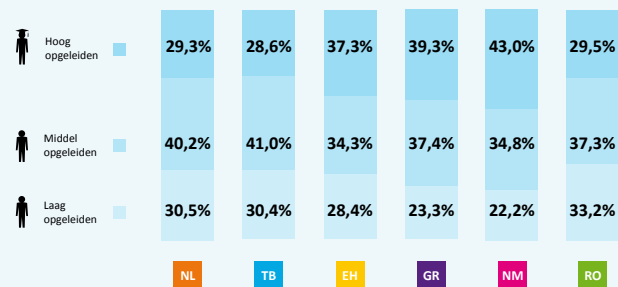
GEMIDDELD BESTEEDBAAR INKOMEN

Bron: CBS 2015

Tilburg kent relatief veel laag en weinig hoog opgeleiden ten opzichte van de benchmark steden

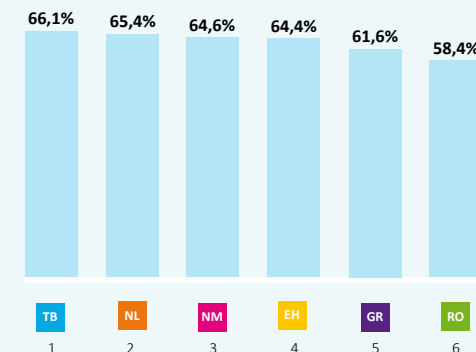
OPLEIDINGSNIVEAU BEROEPSBEVOLKING

Bron: CBS 2015

◀ *Het gemiddeld besteedbaar inkomen ligt lager dan het Nederlands gemiddelde, echter gezien het opleidingsniveau lijkt het relatief hoog*

BEROEPSBEVOLKING NETTO ARBEIDSPARTICIPATIE

Bron: CBS 2015

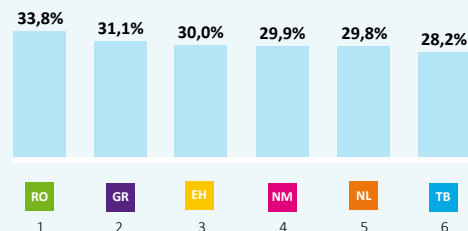
▲ *Mogelijk ontstaat mede door de hoge arbeidsparticipatie, ondanks het lager dan gemiddelde opleidingsniveau, een relatief hoog gezinsinkomen in Tilburg*

NEDERLAND BENCHMARK

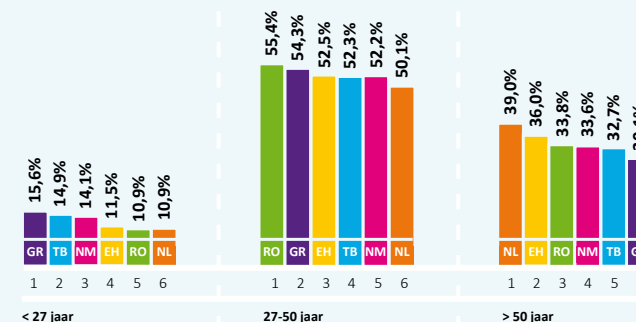
In Tilburg werken veel mensen, de arbeidsparticipatie is hoog

BEROEPSBEVOLKING NIET-BEROEPSBEVOLKING

Bron: CBS 2015

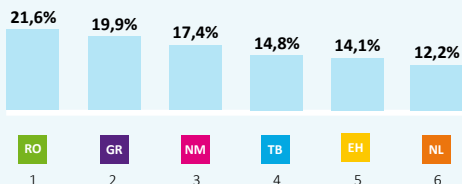
WERKLOOSHEID NAAR LEEFTIJD

Bron: UWV 2016

Tilburg kent een hoge werkloosheid onder jongeren (de hoogste na Groningen) en een relatief lage werkloosheid onder ouderen (wederom na Groningen)

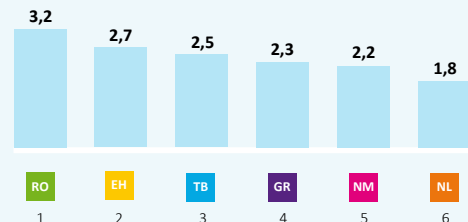
HUISHOUDENS MINIMUM INKOMEN 2013

Bron: RIO 2013

Tilburg kent relatief weinig huishoudens met een minimuminkomen

VOORTIJDIGE SCHOOLVERLATERS (VOORTGEZET ONDERWIJS EN MBO)

Bron: DUO 2015

Tilburg scoort gemiddeld op het aantal VSV. Echter Tilburg laat een minder sterke daling van het aantal voortijdige schoolverlaters zien dan bijvoorbeeld Eindhoven sinds 2012

3.2.b. Benchmark – Tweedeling leefstijlen

NEDERLAND
BENCHMARK

Tweedeling leefstijlen

Bevindingen

- Er bestaat een groot verschil tussen gezonde en ongezonde inwoners in Tilburg
- De verschillen tussen wijken in zowel ervaren als de objectieve gezondheid zijn groot
- De verhouding autochtoon/allochtoon is in Tilburg 75/25 en verschilt sterk met andere steden omdat er relatief veel autochtonen in Tilburg wonen
- Tilburg kent veel jeugdproblematiek, na Rotterdam (1) de laagste Jeugdscore (samengestelde maat op basis van 12 indicatoren m.b.t. jeugd)

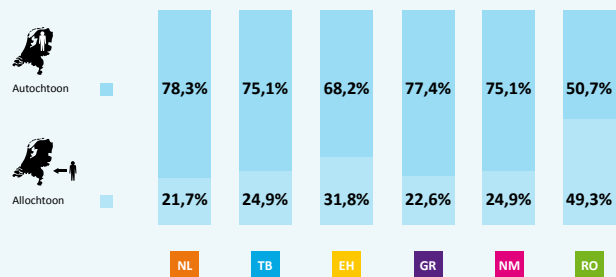
Het risico op een tweedeling in de stad wordt vergroot door de verschillen tussen jong en oud, tussen gezond en ongezond, tussen laag en hoog opgeleid

NEDERLAND BENCHMARK

NL NEDERLAND
TB TILBURG
EH EINDHOVEN
GR GRONINGEN
NM NIJMEGEN
RO ROTTERDAM

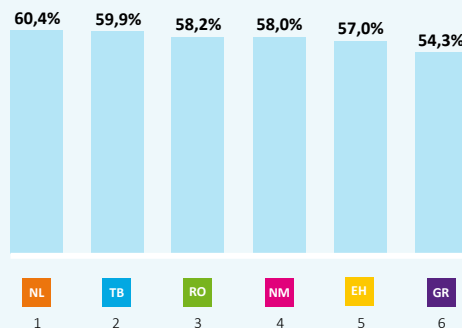
INWONERS NAAR HERKOMST AUTOCHTOON / ALLOCHTOON

Bron: CBS 2015

60% van de inwoners heeft meer dan één langdurige aandoening, Tilburg scoort het hoogst in deze benchmark

LEEFSTIJL EÉN OF MEER LANGDURIGE AANDOENINGEN

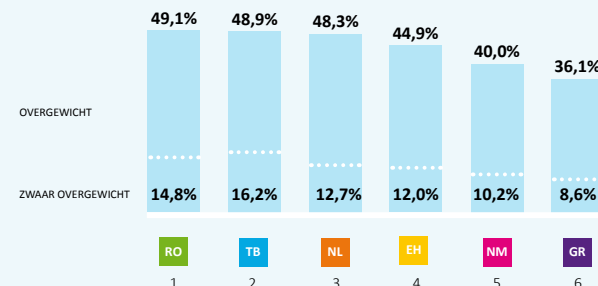

Bron: GGD 2012

De verhouding autochtoon/allochtoon in Tilburg is 75/25 en verschilt sterk met bijvoorbeeld Eindhoven (68/32) en Rotterdam (51/49)

In Tilburg wordt relatief het meest gerookt, ook als de zware rokers worden uitgelicht

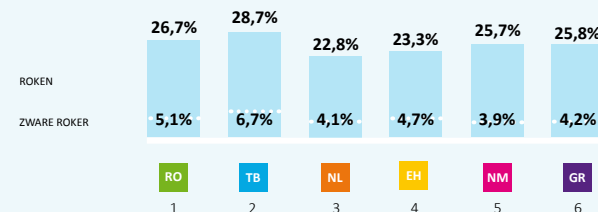
LEEFSTIJL OVERGEWICHT / ZWAAR OVERGEWICHT

Bron: GGD 2012

Tilburg heeft samen met Rotterdam relatief de meeste inwoners met overgewicht, wanneer ernstig overgewicht wordt uitgelicht staat Tilburg zelfs bovenaan

LEEFSTIJL ROKEN / ZWARE ROKER

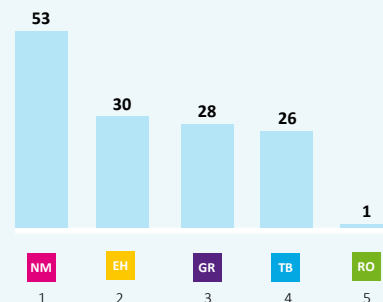

Bron: GGD 2012

NEDERLAND BENCHMARK

JEUGDScore OVERALL RANKING

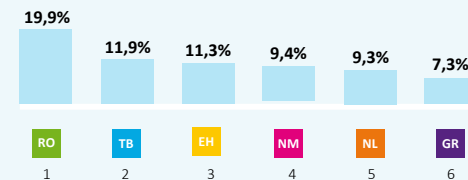

Bron: Kinderen in Tel 2012

▲ *Het Ministerie van VWS brengt periodiek de jeugdscore voor alle gemeenten uit, op basis van onderzoek door het Verwey-Jonker instituut. Na Rotterdam op plek 1 scoort Tilburg het slechts in deze benchmark met plek 26*

Na Rotterdam heeft Tilburg het hoogste percentage leerlingen met een gewicht (leerlingen waarvan de ouders een lage opleiding hebben gevolgd)

LEERLINGEN MET GEWICHT

Bron: DUO 2015

3.3. Benchmark – Langer Thuis

NEDERLAND
BENCHMARK

Bevindingen

- Meer mensen met een beperking (psychiatrie/ouderen) zullen meer vanuit hun eigen huis ondersteund worden en dus langer thuis wonen
- De toenemende grijze druk leidt tot een stijging van de prevalentie van fysieke en psychische aandoeningen
- Als gevolg hiervan neemt de zorgconsumptie naar verwachting toe
- Tilburg heeft weinig huurwoningen en relatief veel koopwoningen
- Tilburg kent relatief veel mantelzorgers en vrijwilligers (kinderen van ouderen)
- Er zijn veel signalen van een toenemende druk op mantelzorgers

Langer thuis

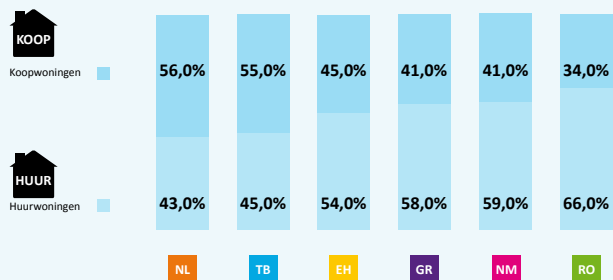
De extramuralisering, versterkt door vergrijzing, leidt tot spanning op de zorg- en woningmarkt en heeft gevolgen voor de inrichting van de fysieke leefomgeving

NEDERLAND BENCHMARK

NL	NEDERLAND
TB	TILBURG
EH	EINDHOVEN
GR	GRONINGEN
NM	NIJMEGEN
RO	ROTTERDAM

WONINGEN KOOP / HUUR

Bron: CBS 2014

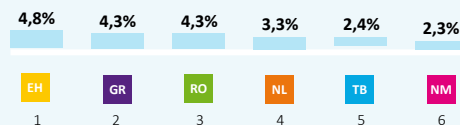
WONINGEN GEMIDDELDE WOZ-WAARDE

Bron: CBS 2014

Na Nijmegen is de ontwikkeling van de WOZ-waarde in Tilburg het laagst van de benchmark

WOZ-WAARDE ONTWIKKELING WONINGEN TOTAAL (BIJ WOZ WAARDE)

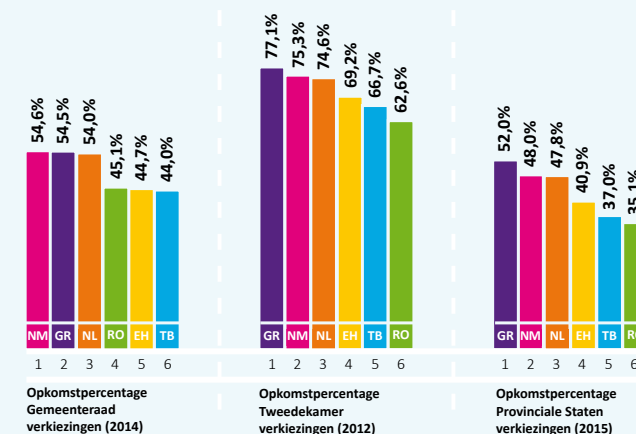

Bron: NVM 2015

Tilburg kent relatief veel koopwoningen en tevens het hoogste percentage woningen dat na 1995 is gebouwd (ruim 22%) in deze benchmark

De gemiddelde WOZ-waarde in Tilburg is nagenoeg gelijk aan Nijmegen

POLITIEKE PARTICIPATIE OPKOMST

Bron: Kiesraad

De politieke participatie in Tilburg is de laagste binnen deze benchmark met uitzondering van Rotterdam. Op specifiek de gemeenteraadsverkiezing scoort Tilburg zelfs lager dan Rotterdam

3.4. Benchmark – Voorkomen

Bevindingen

- Voorkomen begint bij de jeugd echter er is sprake van een slechte jeugdscore, werkloosheid onder jongeren is naar verhouding hoog en er sprake van relatief veel VSV
- De Tilburgse lagere score bij de gezond bewegen norm bij zowel volwassenen als onder ouderen
- In Tilburg heeft 60% van de inwoners meer dan één langdurige aandoening
- In Tilburg is sprake van een meer dan gemiddeld slechte leefstijl (met name roken & bewegen)

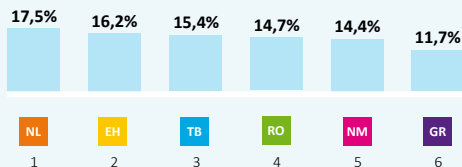
Voorkomen

Zowel de ervaren als de objectieve gezondheid laten zien hoe kwetsbaar Tilburg is, het risico bestaat dat dit wordt versterkt door de slechte leefstijl en de toenemende vergrijzing de komende jaren

NEDERLAND BENCHMARK

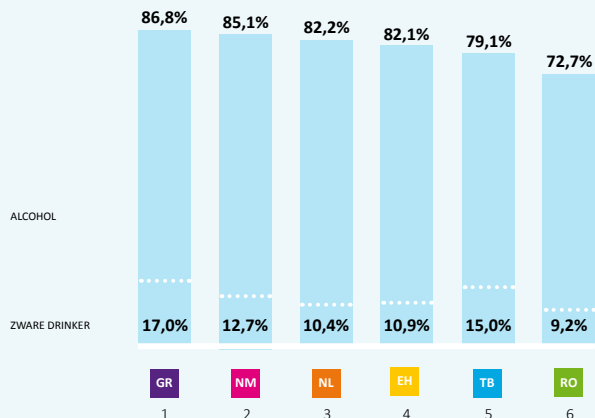

UITKERINGEN AOW (2015)

Bron: CBS 2015

LEEFSTIJL ALCOHOL / ZWARE DRINKER

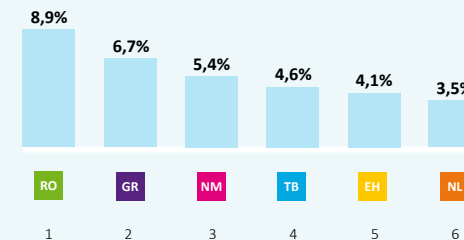

Bron: GGD 2012

▲ Het percentage inwoners dat drinkt ligt relatief laag. Zowel de volwassenen als de ouderen zorgen wel voor een relatief hoog percentage zware drinkers

◀ Na Eindhoven heeft Tilburg het hoogste percentage mensen met een AOW-uitkering, echter in Tilburg is de groei van deze groep sinds 2013 het grootst (5%)

UITKERINGEN BIJSTAND (2015)

Bron: CBS 2015

▲ Tilburg heeft na Eindhoven het laagste percentage mensen in de bijstand maar dit neemt toe. In Nederland nam het aantal mensen in de bijstand toe met 39%, in Tilburg zelfs met 45% sinds 2012. De grootste toename in de benchmark

3.5.a. Benchmark – Veranderende arbeidsmarkt

**Veranderende
arbeidsmarkt**

Bevindingen

- De arbeidsmarkt wordt flexibeler en complexer, vaste banen verdwijnen en er worden andere eisen gesteld aan de competenties van medewerkers
- Tilburg heeft na Nijmegen de laagste werkloosheid van alle steden in de benchmark, maar verliest haar voorsprong
- In Tilburg krimpt het aantal banen sneller dan op landelijk niveau
- Binnen de lage werkloosheid in Tilburg is een verhoudingsgewijs hoge werkloosheid onder jongeren (de hoogste na Groningen) en een relatief lage werkloosheid onder ouderen (wederom na Groningen)
- Wanneer uitgesplitst naar opleidingsniveau blijkt dat in Tilburg de laag opgeleiden (basisonderwijs en VMBO) het moeilijker hebben met het vinden van een baan dan de hoogopgeleiden (WO/master)

Tilburg dreigt haar relatief sterke arbeidsmarktpositie te verliezen

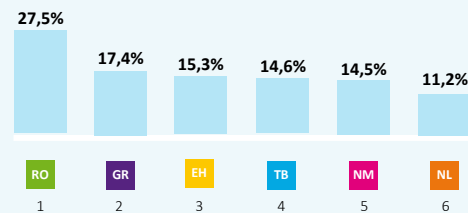
NEDERLAND BENCHMARK

Met name MBO-4 en HBO hebben het lastig op de arbeidsmarkt om passend werk te vinden. Dit beeld wordt in Tilburg en de andere steden bevestigd met uitzondering van Rotterdam

Tilburg heeft na Nijmegen de laagste werkloosheid van alle steden in de benchmark

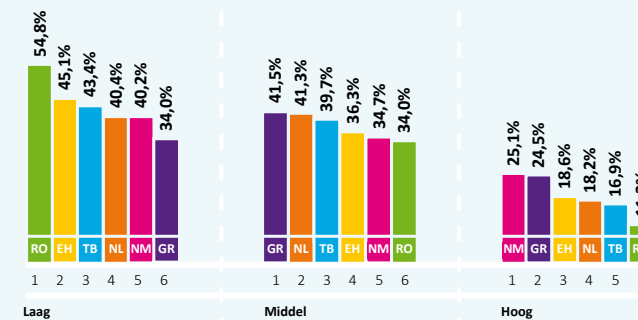
WERKLOOSHEID 2016

Bron: UWV 2016

Landelijk valt op dat zowel aan de onderkant (enkel basisonderwijs en VMBO) als de bovenkant (HBO+) van de arbeidsmarkt de grootse werkloosheid bestaat

WERKLOOSHEID NAAR OPLEIDING

Bron: UWV 2016

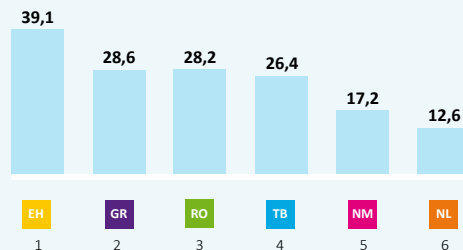
Wanneer uitgesplitst naar opleidingsniveau blijkt dat in Tilburg de laag opgeleiden (basisonderwijs en VMBO) het moeilijker hebben met het vinden van een baan dan de hoogopgeleiden (WO/master) in deze benchmark

NEDERLAND BENCHMARK

NL	NEDERLAND
TB	TILBURG
EH	EINDHOVEN
GR	GRONINGEN
NM	NIJMEGEN
RO	ROTTERDAM

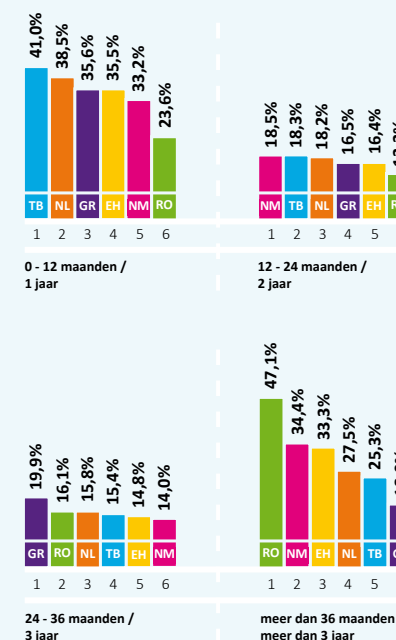
UWV VACATURES (NIEUW) PER 1.000 MENSEN UIT BEROEPSBEVOLKING

Bron: UWV 2016

Na Nijmegen heeft Tilburg het laagste aantal vacatures per 1000 mensen uit de beroepsbevolking. In potentie is voor 18% van de werklozen een vacature in Tilburg beschikbaar, dit duidt op een mogelijke mismatch tussen vraag en aanbod

WERKLOOSHEID NAAR DUUR

Bron: UWV 2016

Na Groningen heeft Tilburg in de benchmark het laagste percentage werklozen langer dan 3 jaar. Echter heeft Tilburg wel het hoogste percentage werklozen met een duur van 0-12 maanden

3.5.b. Benchmark – Veranderende arbeidsmarkt

Bevindingen

- Tilburg kent relatief veel laag en weinig hoog opgeleiden ten opzichte van de benchmark steden
- Tilburg heeft in benchmark laagste percentage nieuwe bedrijfsvestigingen
- De werkgelegenheidsfunctie is in Tilburg 100%. In principe dus voor iedere werkzoekende een vacature, maar door de mismatch tussen vraag en aanbod is dit in de praktijk niet het geval

**Veranderende
arbeidsmarkt**

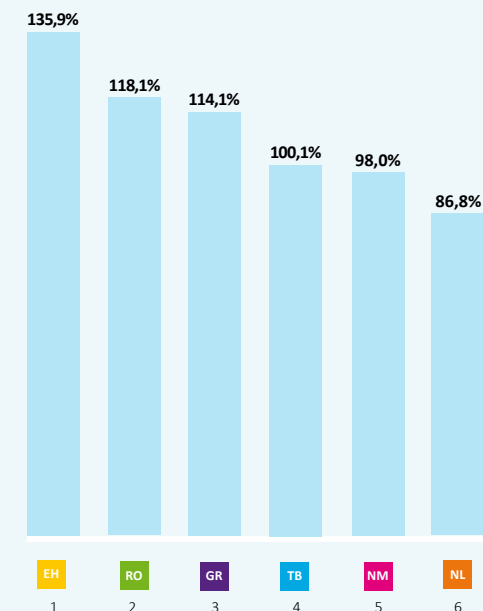
Laag opgeleide jongeren in Tilburg hebben het door een combinatie van factoren moeilijk op de arbeidsmarkt. De trend laat zien dat deze groep het in de toekomst nog moeilijker zal krijgen.

NEDERLAND BENCHMARK

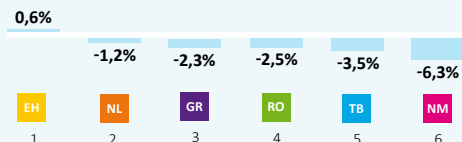
In Eindhoven zien we een sterke werk
scheppende rol voor de regio met een
werkgelegenheidsfunctie van 136%. In
Tilburg is deze 100% en in combinatie
met de relatief lage werkloosheid
duidt dit op een minder sterke
regiofunctie dan Eindhoven en
Groningen echter ongeveer gelijk aan
Nijmegen.

WERKGELEGENHEIDSFUNCTIE

Bron: CBS 2015

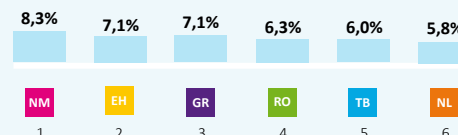
ONTWIKKELING AANTAL BANEN TOTAAL %

Bron: CBS 2015

Eindhoven is als enige stad in de benchmark in
staat meer banen te creëren sinds 2010

ONTWIKKELING VESTIGINGEN AANTAL BEDRIJFSVESTIGINGEN

Bron: CBS 2015

In Tilburg zien we het laagste
percentage nieuwe bedrijfsvestigingen

Landelijk krimpt het aantal banen
(-1,2%) en in Tilburg krimpt dit aantal
nog sneller (-3.5%). Enkel in Nijmegen
is de krimp sterker. In Eindhoven groeit
het zelfs (+0,6)

3.6. Benchmark – Digitale burger & Doe het zelf, doe het samen

NEDERLAND BENCHMARK

Digitale burger

**Doe het zelf,
doe het samen**

Bevindingen

Het transformatievermogen van Tilburg kunnen we op dit moment helaas nog niet meten. Provinciaal (en bij Jeugd) is er wel een monitor sociale veerkracht ontwikkeld die hiertoe handvaten biedt, sluiten wij bij aan.

Algemene noties zijn:

- Binnen wijken en stadsdelen ontstaan burgerinitiatieven van eigen kracht en vanuit noodzaak
- De digitalisering leidt tot meer mogelijkheden voor inwoners om zelf en samen eigenaarschap te nemen, maar de voortschrijdende technische ontwikkelingen kunnen ook leiden tot uitsluiting van bepaalde groepen.
- Landen om ons heen lopen voorop als het gaat om de verbindingen tussen jong en oud

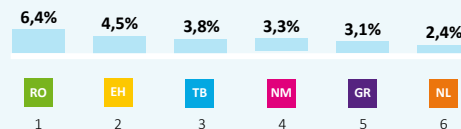
Hoe kunnen we vanuit de bedoeling de sociale veerkracht van de stad versterken?

NEDERLAND BENCHMARK

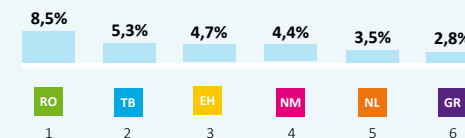
Ondanks dat de Tilburger zich onveiliger voelt dan de inwoners van Eindhoven vertonen ze minder vaak vermijdingsgedrag

VERMIJDINGSGEDRAG OMLOPEN/OMRIJDEN

Bron: Landelijke Veiligheidsmonitor 2015

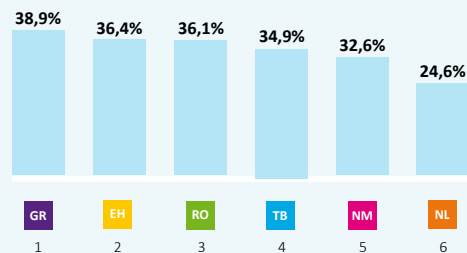
ONVEILIGHEIDSGEVOELENS S AVONDS ONVEILIG VOELT OP STRAAT

Bron: Landelijke Veiligheidsmonitor 2015

Objectief gezien heeft Tilburg minder last van criminaliteit dan bijvoorbeeld Eindhoven, echter dit wordt niet altijd zo ervaren

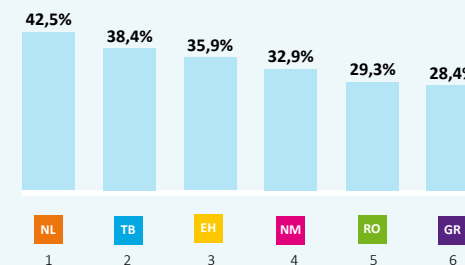
SOCIALE COHESIE MENSEN KENNEN ELKAAR NAUWELIJKS

Bron: Landelijke Veiligheidsmonitor 2015

◀ Tilburg scoort goed op het onderwerp “gezellige buurt, samen dingen doen”. Toch voelt men zich in Tilburg relatief vaak onveilig, thuis en op straat. Tilburgers gaan dit desondanks minder vaak uit de weg dan bijvoorbeeld mensen uit Eindhoven. ▶

SOCIALE COHESIE GEZELLIGE BUURT, SAMEN DINGEN DOEN

Bron: Landelijke Veiligheidsmonitor 2015

3.7. Jeugd in Tilburg

NEDERLAND
BENCHMARK

Bevindingen

- Tilburg is een stad met relatief veel jongeren van 0 tot 19 jaar (21,8%), na Rotterdam het meest van de benchmark
- Werkloosheid in algemene zin is laag, maar de Jeugdwerkloosheid (tot 27 jaar) is in verhouding relatief hoog in Tilburg
- Tilburg scoort als gemeente matig bij de jeugdscore (plaats 26), alleen Rotterdam scoort slechter van de benchmark steden
- Tilburg weet relatief weinig hoog opgeleide jongeren te behouden voor de stad
- Wat betreft voortijdige schoolverlaters (2,5%) scoort Tilburg gemiddeld in de benchmark, echter laten de andere benchmark steden (m.u.v. Eindhoven) een sterkere daling zien sinds 2012
- Bij leerlingen met gewicht (11,9%) scoort Tilburg na Rotterdam het slechtst. Dit is te verklaren door het lagere opleidingsniveau van de beroepsbevolking

3.8. Benchmark – aanvullend profielschets Enschede

NEDERLAND
BENCHMARK

Enschede heeft een vergelijkbaar demografisch profiel maar scoort op de thema's arbeid en jeugd slechter dan Tilburg

Bevindingen

- Hoogste percentage 0-19 (22,2%) & 65+ (16,6%) jarigen van alle benchmark steden, kleinste middengroep 20-64
- Na Rotterdam het hoogste percentage laag opgeleiden (32,8%) van de beroepsbevolking, tevens ook laagste percentage hoog opgeleiden van de benchmark
- Relatief lage arbeidsparticipatie (62,7%, Tilburg 66,1%), Rotterdam en Groningen scoren nog lager
- 8,5% werkloosheid (t.o.v. 7,8% in Tilburg), de jeugdwerkloosheid (15-25 jarigen) is 12,9% (t.o.v. 10,6% in Tilburg)
- 18,7% van de huishoudens heeft een inkomen tot 110% van het sociale minimum (t.o.v. 14,8% in Tilburg)
- Jeugdscore: plaats 21, enkel Rotterdam scoort slechter in de benchmark. Op “kinderen in armoede” scoort Enschede bij de slechtste 10 gemeenten
- Leefstijl: inwoners van Enschede voldoen minder vaak aan de beweegnorm dan het landelijk gemiddelde, hebben samen met Rotterdam en Tilburg vaker last van overgewicht dan de andere benchmark steden, roken vaker maar drinken minder

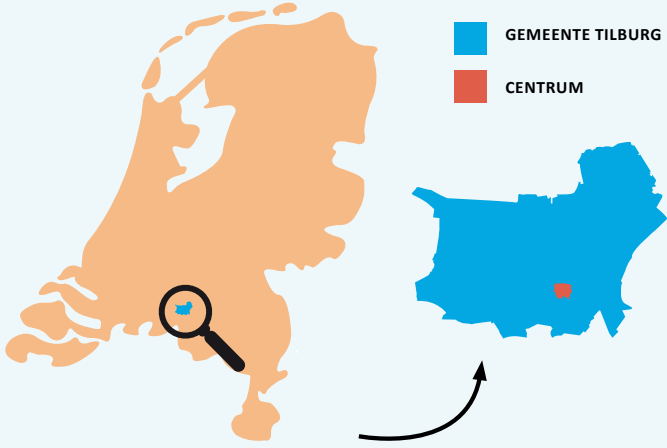
GEMEENTE TILBURG STADSDELEN

4. In de stad Stadsdeel analyse

4.1. Stadsdeel analyse – Stadsdeel 0 “Centrum”

GEMEENTE TILBURG
CENTRUM

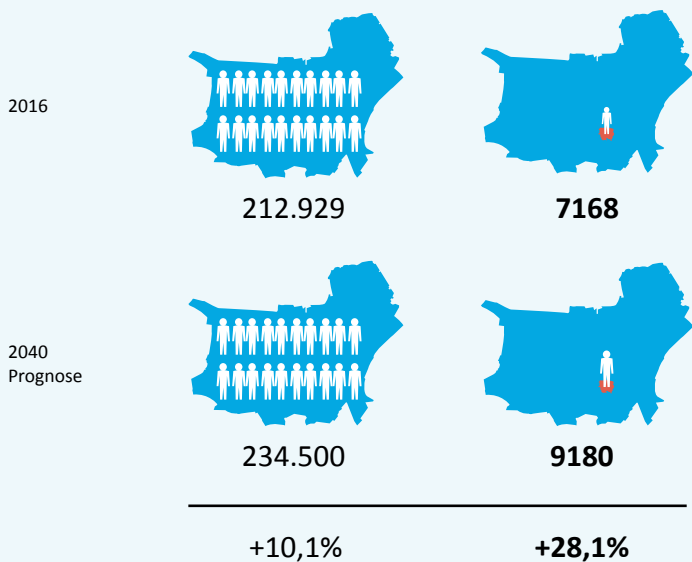
GEMEENTE TILBURG
CENTRUM

Bevindingen

- De binnenstad vergrijsd en kent het allerhoogste percentage 80+ ers
- Gezien de trends is de verwachting dat de zorgvraag gaat toenemen
- Chronische psychische aandoeningen vormen een specifieke zorg in het centrum
- Leefstijl is niet goed, er wordt veel gedronken, veel gerookt en weinig bewogen
- Opleidingsniveau is hoog maar inkomen laag (hypothese studenten)
- De binnenstad kent een snel wisselende bevolkingssamenstelling (hypothese veel studenten) en veel ouderen, deze combinatie maakt de sociale veerkracht kwetsbaar

*De analyse van alle stadsdelen is terug te vinden in
bijlage 2: Stadsdeel analyse*

DEMOGRAFISCH AANTAL INWONERS

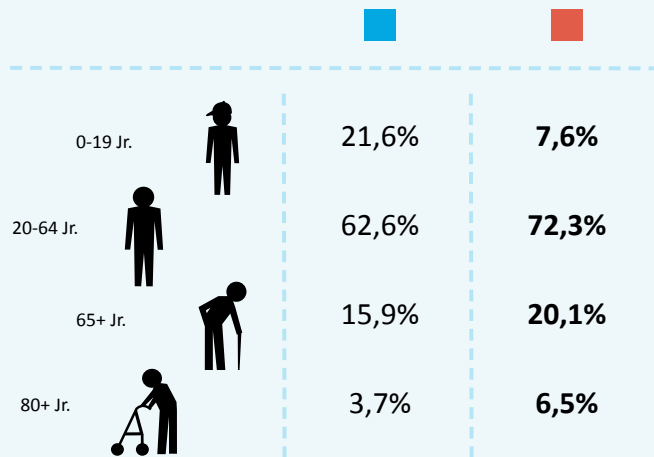

Bron: Gemeente Tilburg 2016 (prognose 2014)

Het Centrum vergrijst, de grijze druk neemt toe naar 42,1% in 2040 (t.o.v. 30% in 2016). Tevens is de groep 80+ers in de centrum het grootst van alle stadsdelen

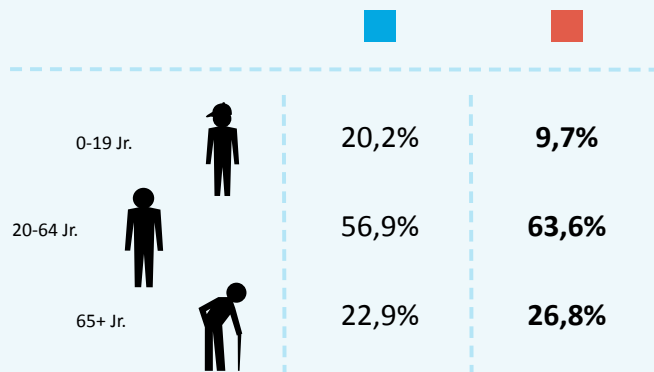
De middengroep 20 – 65 jarigen is percentueel gezien het grootst van alle stadsdelen

DEMOGRAFIE LEEFTIJDVERDELING 2016

Bron: Gemeente Tilburg 2016

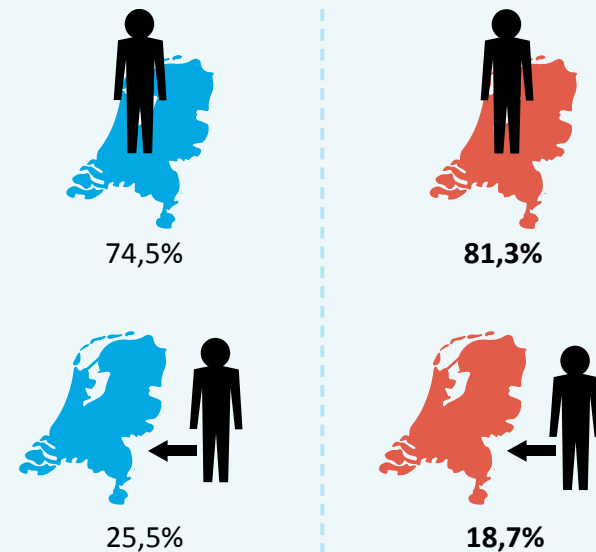
DEMOGRAFIE LEEFTIJDVERDELING PROGNOSE 2040

Bron: Gemeente Tilburg 2014

Het Centrum wordt gekenmerkt door het hoge percentage autochtone inwoners, enkel Udenhout en Berkel-Enschot kennen een hoger percentage

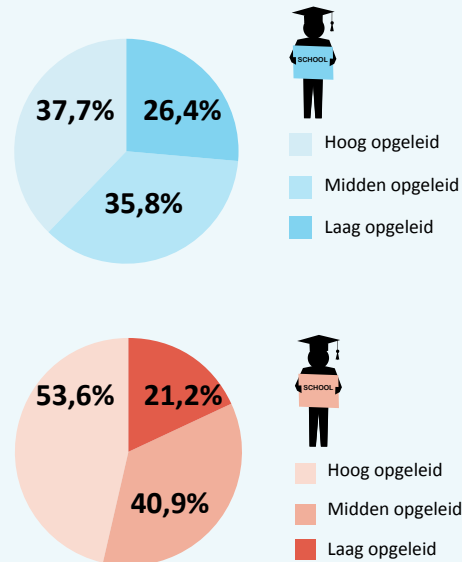
DEMOGRAFISCH INWONERS NAAR HERKOMST

Bron: CBS 2015

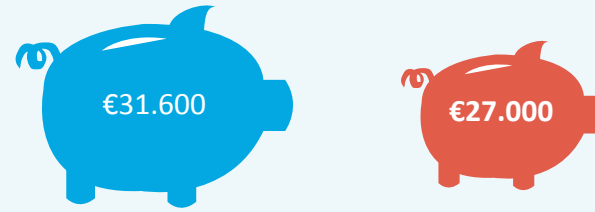
Het Centrum heeft het hoogste percentage hoog opgeleiden van Tilburg, echter is het gemiddeld besteedbaar inkomen het laagst van alle stadsdelen (hypothese: veel studenten)

WERK, INNOVATIE & ONDERWIJS OPLEIDINGSNIVEAU

Bron: Lemon onderzoek 2015

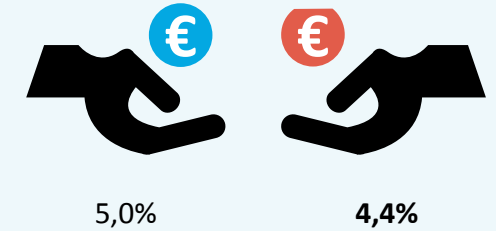
WERK, INNOVATIE & ONDERWIJS GEMIDDELD BESTEEDBAAR INKOMEN

Bron: CBS 2014

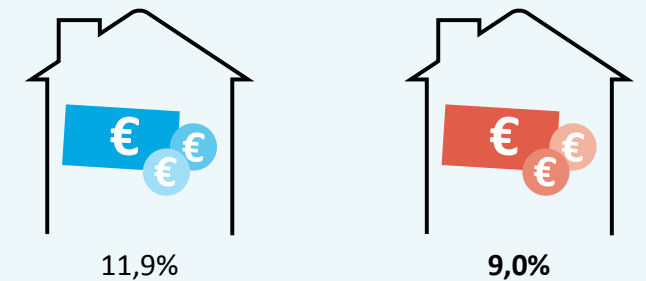
Zowel het aantal inwoners in de bijstand als het aantal huishoudens met een minimum inkomen ligt lager dan het Tilburgs gemiddelde

WERK, INNOVATIE & ONDERWIJS WWB-ERS

Bron: Arbeidsmarktmonitor 2016

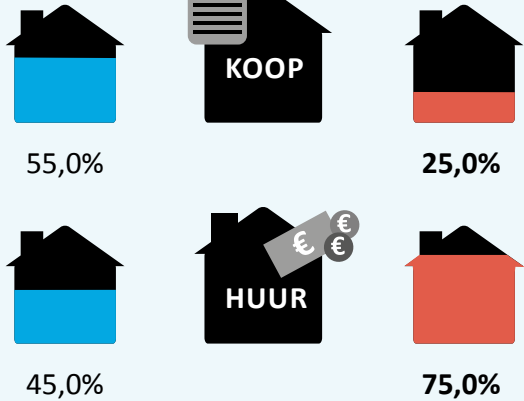
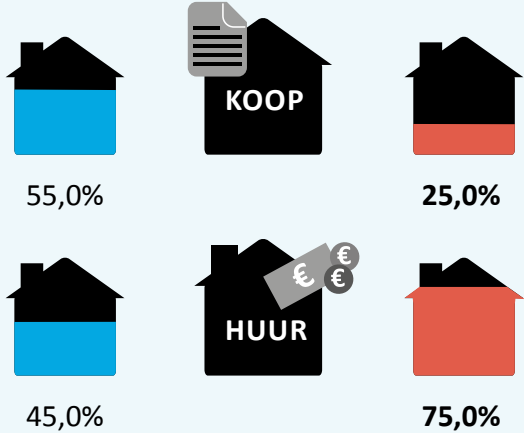
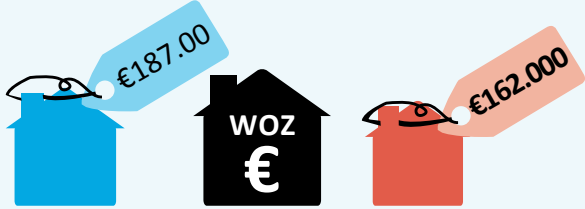
WERK, INNOVATIE & ONDERWIJS HUISHOUDENS MET EEN MINIMUM INKOMEN

Bron: Armoedemonitor 2014

*Het Centrum heeft het hoogste
aandeel huurwoningen, een relatief
lage WOZ-waarde, de hoogste
verhuismobiliteit en de meeste
eenpersoonshuishoudens (67,7%)*

WONEN EN LEEFBAARHEID
WONINGEN

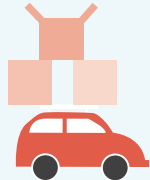

Bron: CBS 2014

WONEN EN LEEFBAARHEID
VERHUISMOBILITEIT

14,7%

27,3%

Bron: Gemeente Tilburg 2015

WONEN EN LEEFBAARHEID
WONINGEN

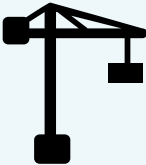

2,3

1,8

Vanaf 2000

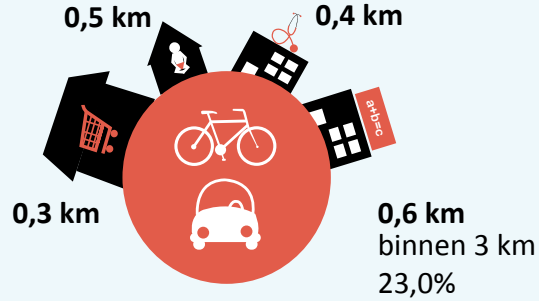
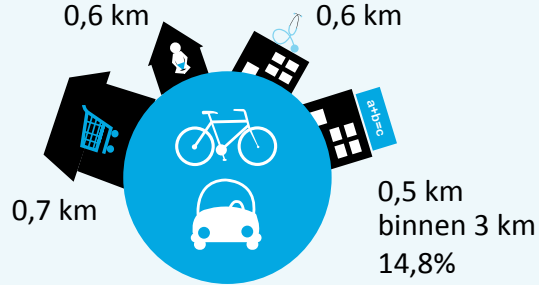
13,0%

17,0%

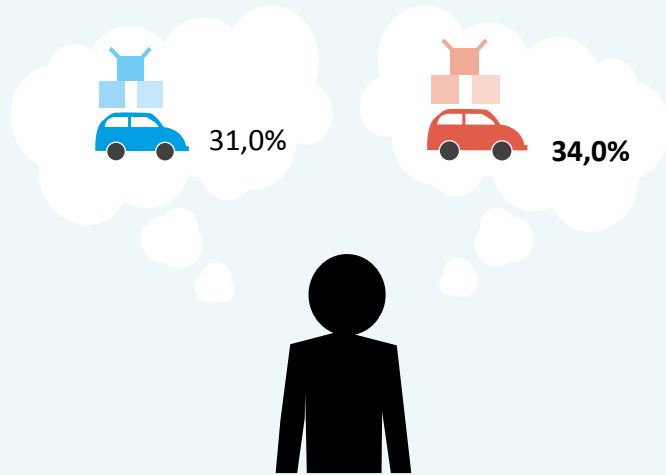
Bron: CBS 2014

WONEN EN LEEFBAARHEID
AFSTAND TOT VOORZIENINGEN

Bron: CBS 2014

WONINGBEHOEFTEONDERZOEK VERHUISGENEIGDHEID

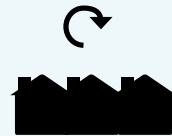

Bron: Woningbehoefteonderzoek 2014

▲
De verhuisgeneigdheid is in het Centrum hoger dan het Tilburgs gemiddelde

In het Lemon onderzoek beoordelen de inwoners 'ontwikkeling van de buurt', 'speelvoorzieningen' en 'vervuiling' als laagst, 'veiligheid overdag', 'verlichting' en 'algemene voorzieningen' worden het best beoordeeld

WONEN EN LEEFBAARHEID LAAGST BEOORDEELD

Ontwikkeling buurt

5,8

Vervuiling

5,9

Groenvoorzieningen

6,4

Speelvoorzieningen

5,7

Criminaliteit

6,4

Betrokkenheid bewoners

6,1

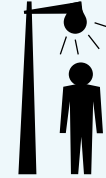
Bron: Lemon onderzoek 2015

WONEN EN LEEFBAARHEID BEST BEOORDEELD

Veiligheid overdag

8,1

Verlichting

7,5

Algemene voorzieningen

8,1

Bron: Lemon onderzoek 2015

WONINGBEHOEFTEONDERZOEK CENTRUM

Vrijheid & flexibiliteit
35,0%

Ambitie & Controle
32,0%

Betrokkenheid & Harmonie
25,0%

Geborgenheid & Zekerheid
8,0%

Bron: Woningbehoefteonderzoek 2014

ZORG EN WELZIJN CHRONISCHE AANDOENINGEN

Astma		34,2	33,1	▼
Artrose		17,6	20,4	▲
Nekklachten		19,5	16,3	▼
Rugklachten		73,1	68,1	▼
Gezichtsstoornis		15,5	22,3	▲
Reuma		4,9	5,3	▲
Gehoorstoornis		2,3	3,6	▲

Bron: NIVEL 2013

Prevalentie van artrose en gezichts- en gehoorstoornissen komen significant vaker voor in het Centrum

De verschillende vormen van kanker komen na Udenhout en Berkel-Enschot relatief veel voor in het Centrum

ZORG EN WELZIJN KANKER

Kanker		27,5	32,6	▲
Longkanker		2,0	2,0	
Borstkanker		5,4	5,8	▲
Baarmoederhalskanker		0,4	0,5	▲
Dikke darmkanker		3,0	3,8	▲
Prostaatkanker		2,9	3,9	▲

Bron: NIVEL 2013

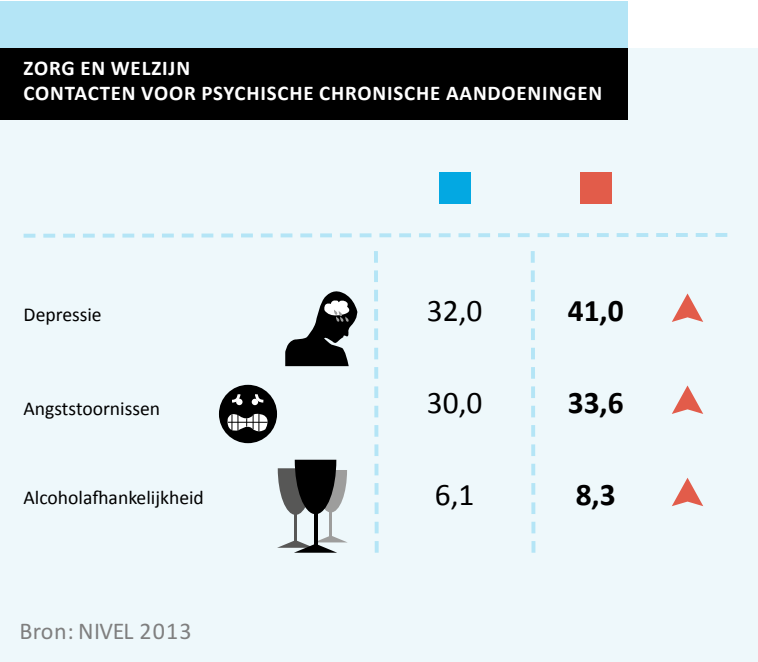
ZORG EN WELZIJN AANTAL (DEEL)CONTACTEN PER ZIEKTECLUSTER

Infectieziekten		796,0	766,0	▼
Chronische aandoeningen		1609,0	1709,0	▲
Aandoeningen bewegings-apparaat		651,0	623,0	▼
Acute letsels		178,0	175,0	▼
Psychische en sociale problemen		429,0	475,0	▲
Vruchtbaarheid en geboorte		128,0	129,0	▲
Overige lichamelijke klachten		675,0	690,0	▲
Overige lichamelijke aandoeningen		1170,0	1123,0	▼

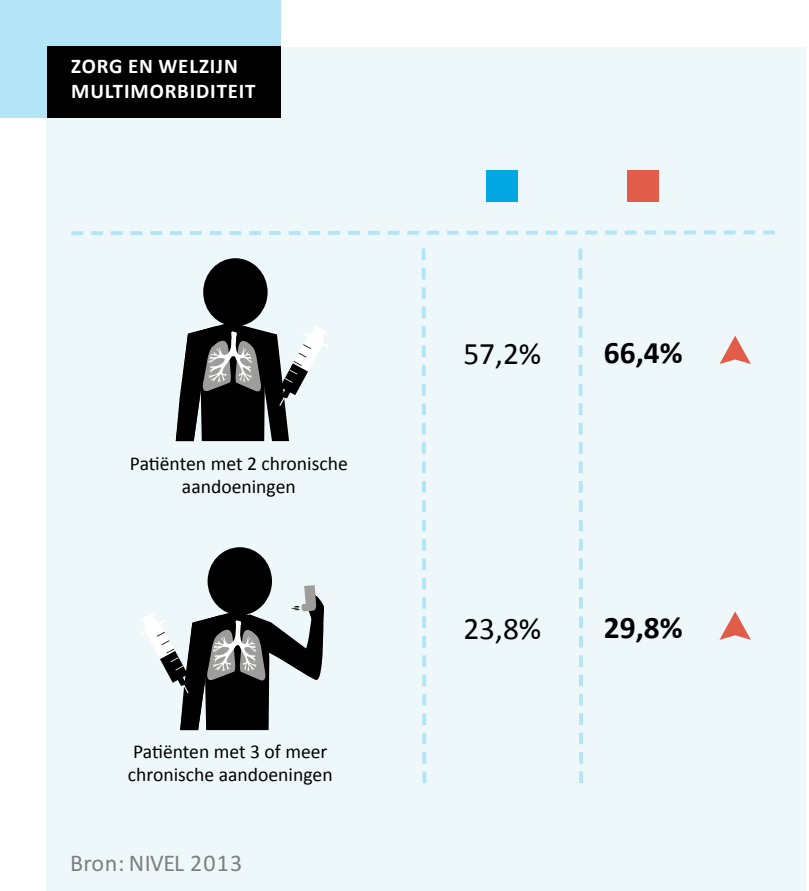
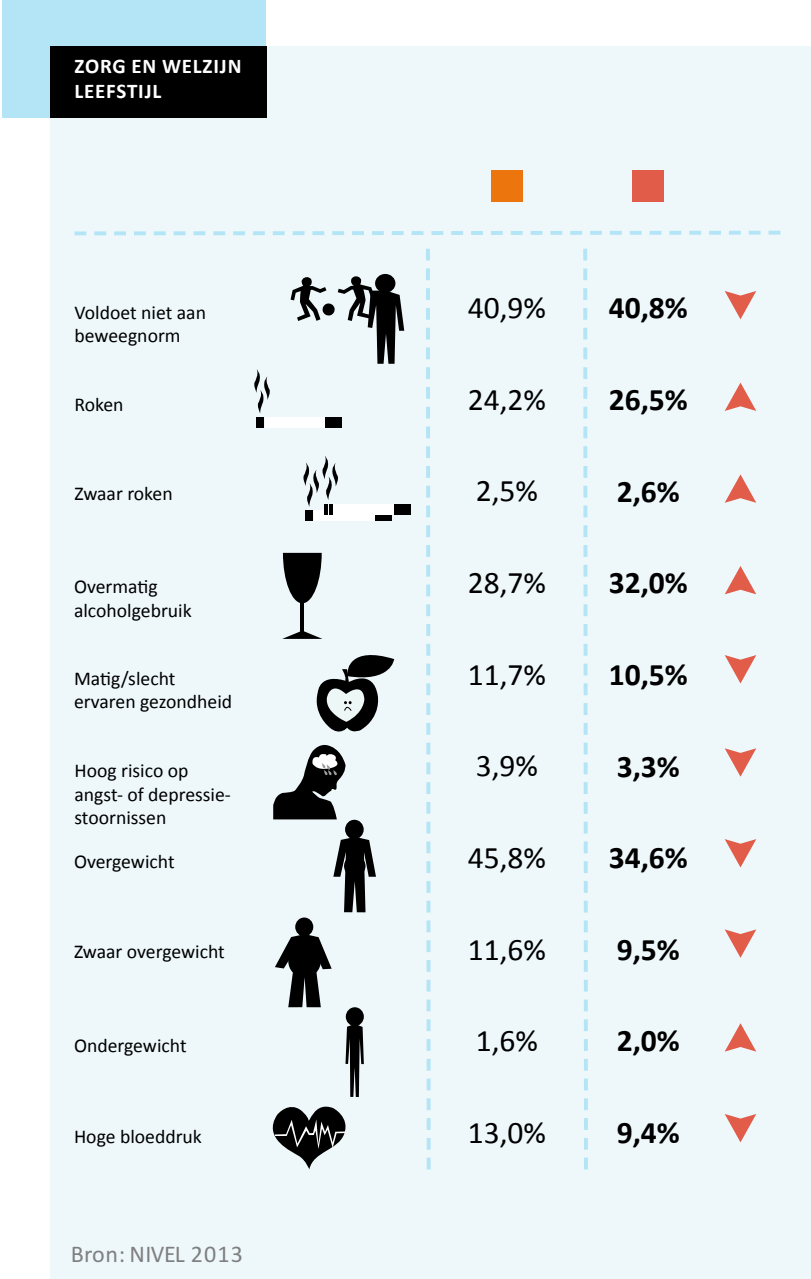
Bron: NIVEL 2013

Het aantal contacten per ziektecluster voor psychische en sociale problemen ligt significant hoger dan het Tilburgs gemiddelde

Het aantal contacten voor depressie, angststoornissen én alcoholafhankelijkheid ligt in het Centrum het hoogst van alle stadsdelen

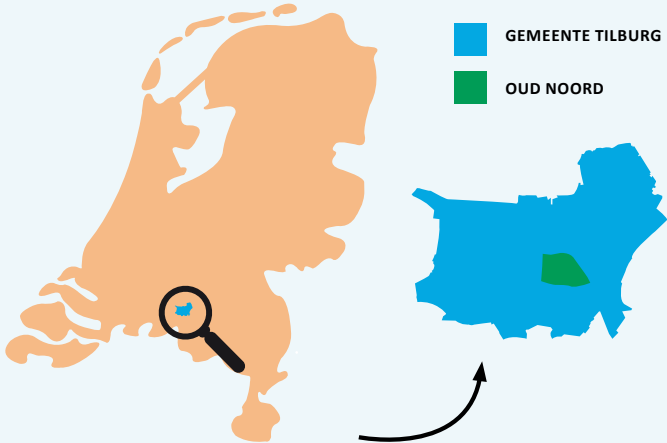
Met name overmatig alcoholgebruik valt op bij de leefstijl van de inwoners in het Centrum. Het percentage inwoners met overgewicht is het laagst van alle stadsdelen

Multimorbiditeit van inwoners ligt significant hoger dan het Tilburgs gemiddelde

4.2. Stadsdeel analyse – Stadsdeel 2 “Oud-Noord”

GEMEENTE TILBURG
OUD NOORD

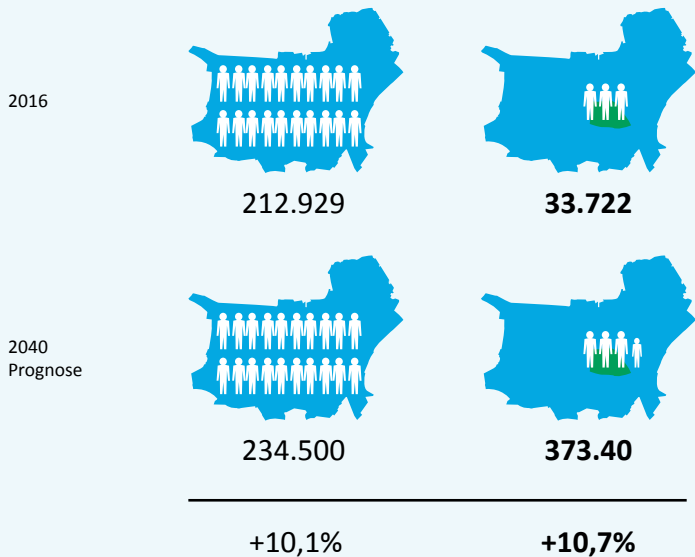
GEMEENTE TILBURG
OUD NOORD

Bevindingen

- Oud-Noord wordt gekenmerkt door een mix van jong en oud
- Op gezondheid gerelateerde indicatoren wordt beter gescoord dan in bijvoorbeeld het Centrum en Oud-Zuid
- Zowel objectief als ervaren scoort Oud-Noord iets beter dan omliggende wijken
- Oud-Noord scoort het laagst op de waardering van de leefomgeving
- Oud-Noord kent de goedkoopste koopwoningen

*De analyse van alle stadsdelen is terug te vinden in
bijlage 2: Stadsdeel analyse*

DEMOGRAFISCH AANTAL INWONERS

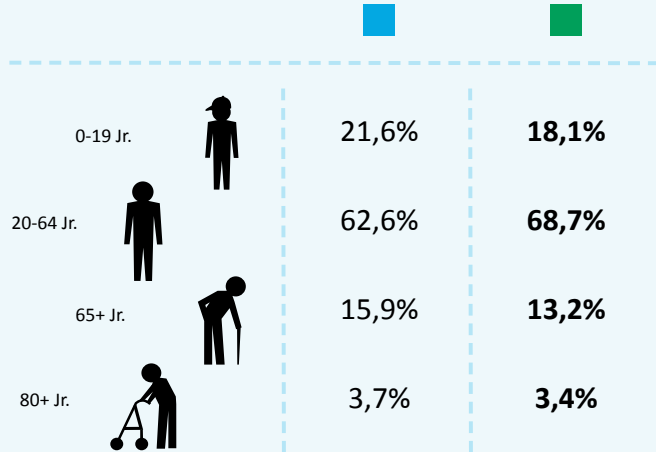

Bron: Gemeente Tilburg 2016 (prognose 2014)

Oud-Noord heeft relatief weinig jongeren en ouderen en heeft daardoor na het centrum de grootste midden groep (20-65 jarigen)

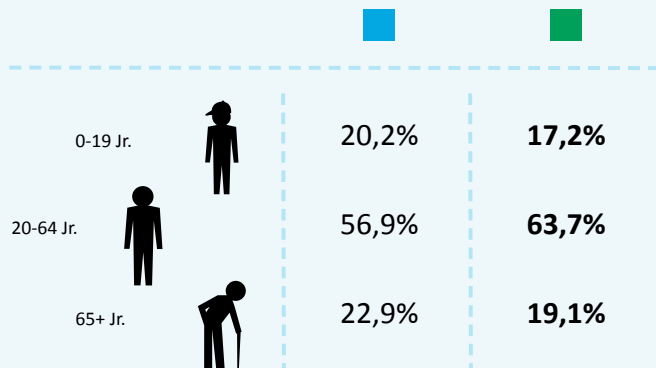
De grijze druk in Oud-Noord is relatief laag maar stijgt naar 30% in 2040 (t.o.v. 19,2% in 2016)

DEMOGRAFIE LEEFTIJDVERDELING 2016

Bron: Gemeente Tilburg 2016

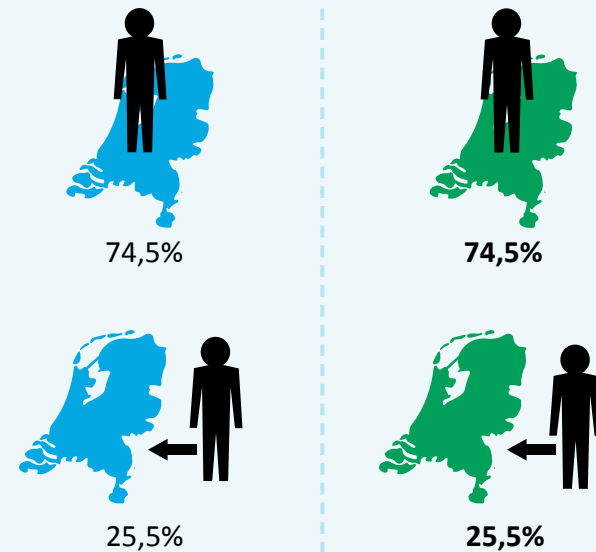
DEMOGRAFIE LEEFTIJDVERDELING PROGNOSE 2040

Bron: Gemeente Tilburg 2014

Oud-Noord kent wat betreft herkomst een vergelijkbaar profiel als de stad Tilburg

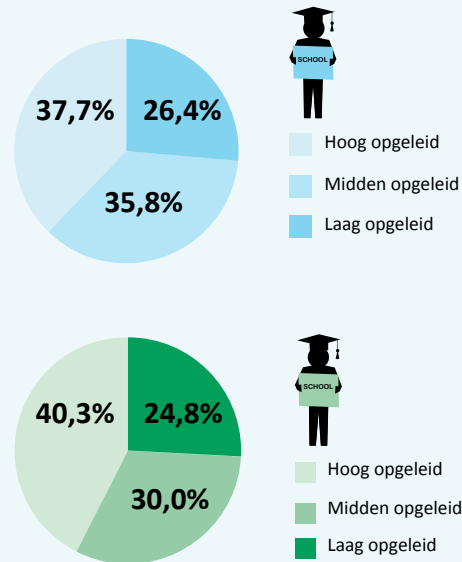
DEMOGRAFISCH INWONERS NAAR HERKOMST

Bron: CBS 2015

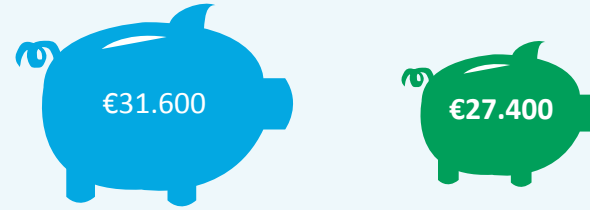
*Oud-Noord heeft een relatief hoog
aandeel hoog opgeleide inwoners,
echter is het gemiddeld besteedbaar
inkomen na het Centrum het laagst*

WERK, INNOVATIE & ONDERWIJS OPLEIDINGSNIVEAU

Bron: Lemon onderzoek 2015

WERK, INNOVATIE & ONDERWIJS GEMIDDELD BESTEEDBAAR INKOMEN

Bron: CBS 2014

*Zowel het aantal inwoners in de
bijstand als het aantal huishoudens
met een minimum inkomen ligt hoger
dan het Tilburgs gemiddelde
(hypothese: tweedeling tussen hoog
opgeleide studenten en andere laag
opgeleide inwoners)*

WERK, INNOVATIE & ONDERWIJS WWB-ERS

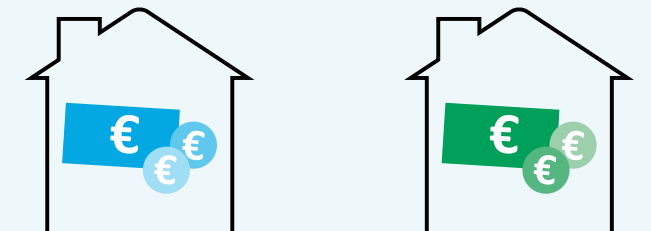

5,0%

5,7%

Bron: Arbeidsmarktmonitor 2016

WERK, INNOVATIE & ONDERWIJS HUISHOUDENS MET EEN MINIMUM INKOMEN

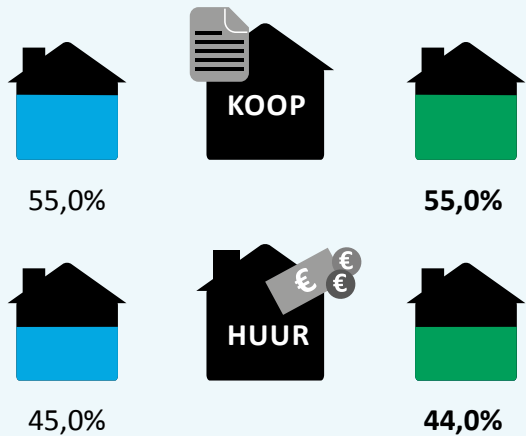
11,9%

12,6%

Bron: Armoedemonitor 2014

De koop-huur-verhouding is in Oud-Noord gelijk aan het Tilburgs gemiddelde, WOZ-waarde is het laagst van de stadsdelen, verhuismobiliteit relatief hoog en er zijn veel eenpersoonshuishoudens (54,0%)

WONEN EN LEEFBAARHEID
WONINGEN

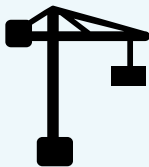

Bron: CBS 2014

WONEN EN LEEFBAARHEID
WONINGEN

Vanaf 2000

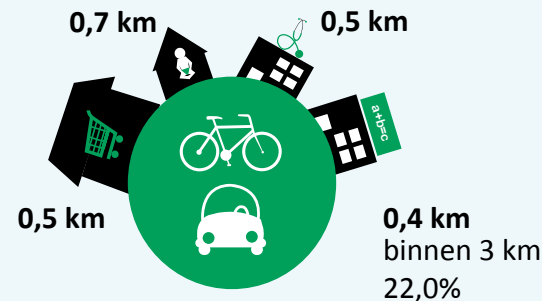
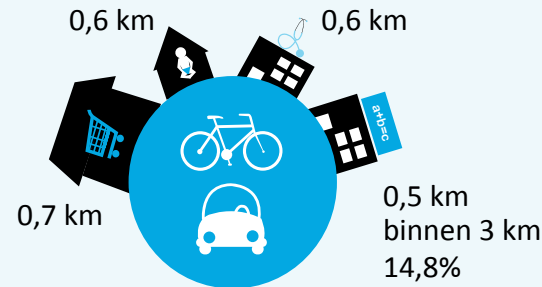
Bron: CBS 2014

WONEN EN LEEFBAARHEID
VERHUISMOBILITEIT

Bron: Gemeente Tilburg 2015

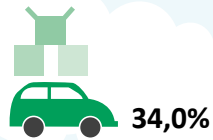
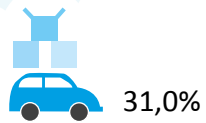
WONEN EN LEEFBAARHEID
AFSTAND TOT VOORZIENINGEN

- Grote supermarkt
- Kinderdagverblijf
- Huisartsenpraktijk
- School

Bron: CBS 2014

WONINGBEHOEFTEONDERZOEK VERHUISGENEIGDHEID

Bron: Woningbehoefteonderzoek 2014

De verhuisgeneigdheid is in Oud-Noord, vergelijkbaar met het Centrum, iets hoger dan het Tilburgs gemiddelde

In het Lemon onderzoek beoordelen de inwoners 'ontwikkeling van de buurt', 'betrokkenheid bewoners' en 'vervuiling' als laagst, 'veiligheid overdag' en 'kwaliteit woning' worden het best beoordeeld

WONEN EN LEEFBAARHEID LAAGST BEOORDEELD

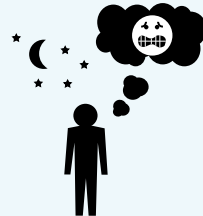
5,5

5,3

6,3

6,4

6,3

5,8

Bron: Lemon onderzoek 2015

WONEN EN LEEFBAARHEID BEST BEOORDEELD

7,7

7,6

Bron: Lemon onderzoek 2015

WONINGBEHOEFTEONDERZOEK OUD NOORD

Vrijheid & flexibiliteit
26,0%

Ambitie & Controle
20,0%

Betrokkenheid & Harmonie
24,0%

Geborgenheid & Zekerheid
30,0%

Bron: Woningbehoefteonderzoek 2014

ZORG EN WELZIJN CHRONISCHE AANDOENINGEN

Astma		34,2	31,5	▼
Artrose		17,6	16,5	▼
Nekklachten		19,5	18,9	▼
Rugklachten		73,1	70,4	▼
Gezichtsstoornis		15,5	13,9	▼
Reuma		4,9	4,8	▼
Gehoorstoornis		2,3	2,7	▲

Bron: NIVEL 2013

▲ *Prevalentie van chronische aandoeningen komt (m.u.v. gehoorstoornis) minder vaak voor dan in de rest van Tilburg*

Ook de verschillende vormen van kanker komen in Oud-Noord minder vaak voor dan in de rest van Tilburg

ZORG EN WELZIJN KANKER

Kanker		27,5	24,3	▼
Longkanker		2,0	1,9	▼
Borstkanker		5,4	5,2	▼
Baarmoederhalskanker		0,4	0,3	▼
Dikke darmkanker		3,0	3,0	
Prostaatkanker		2,9	2,3	▼

Bron: NIVEL 2013

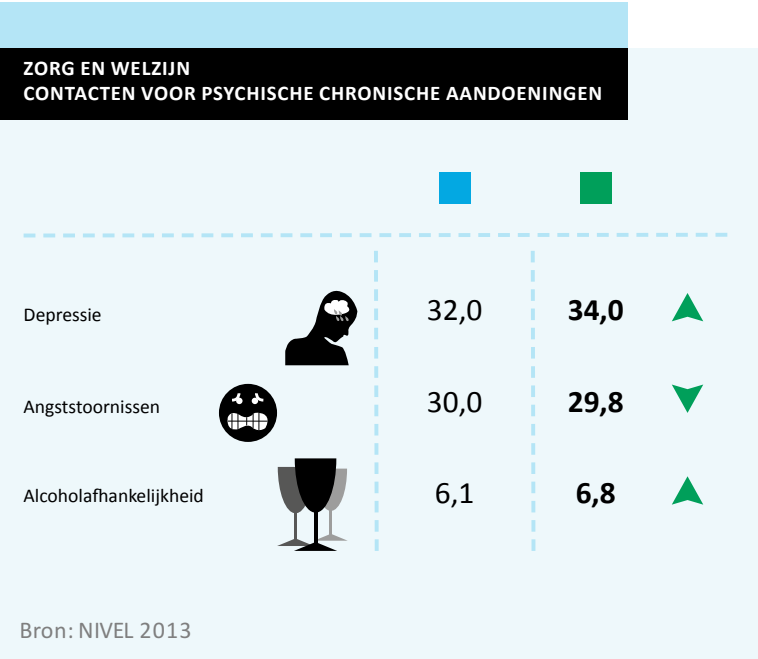
ZORG EN WELZIJN AANTAL (DEEL)CONTACTEN PER ZIEKTECLUSTER

Infectieziekten		796,0	761,4	▼
Chronische aandoeningen		1609,0	1510,3	▼
Aandoeningen bewegingsapparaat		651,0	645,1	▼
Acute letsels		178,0	183,1	▲
Psychische en sociale problemen		429,0	439,6	▲
Vruchtbaarheid en geboorte		128,0	137,1	▲
Overige lichamelijke klachten		675,0	639,2	▼
Overige lichamelijke aandoeningen		1170,0	1183,6	▲

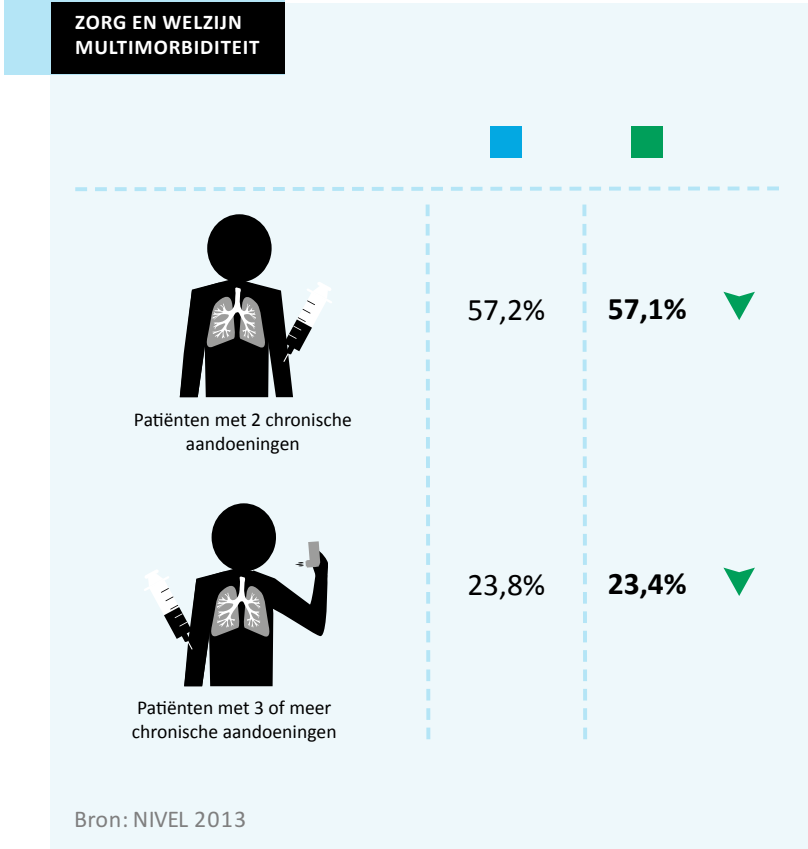
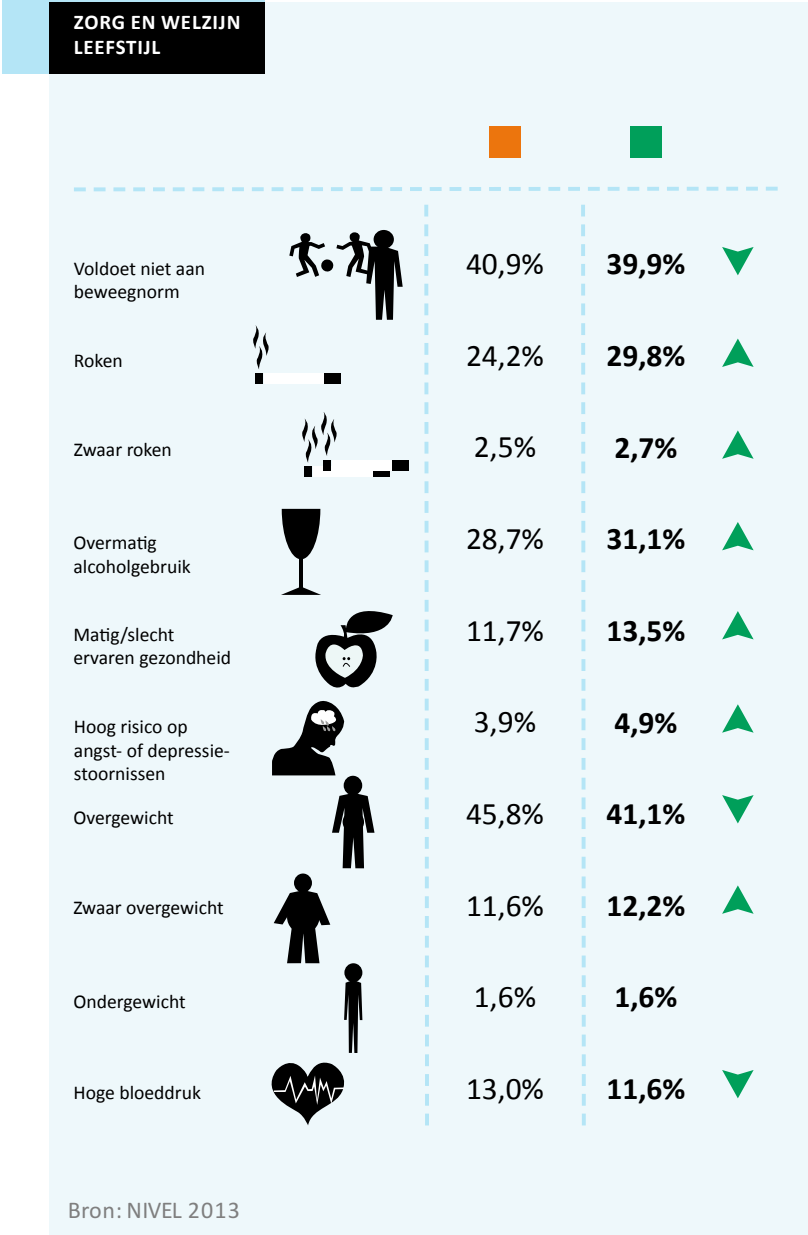
Bron: NIVEL 2013

▲ *Het aantal contacten per ziektecluster komen niet significant vaker of minder vaak voor dan in de rest van Tilburg*

Het aantal contacten voor alcoholafhankelijkheid ligt samen met het Centrum en Oud-Zuid hoog ten opzichte van de andere stadsdelen

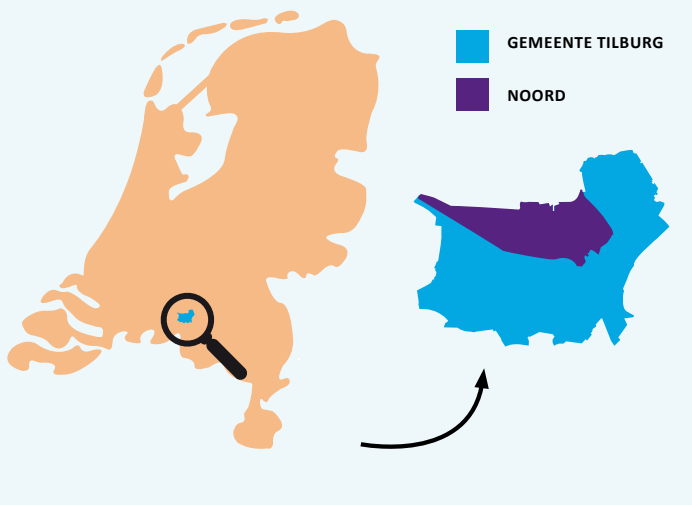
Roken, slecht ervaren gezondheid en verhoogd risico op angst- of depressiestoornissen vallen bij de leefstijl van de inwoners van Oud-Noord op

Multimorbiditeit van inwoners is vergelijkbaar met het Tilburgs gemiddelde

4.3. Stadsdeel analyse – Stadsdeel 4 “Noord”

GEMEENTE TILBURG
NOORD

A map of the Tilburg Noord district. On the left, a small map of the Netherlands shows the location of Tilburg. A magnifying glass is placed over Tilburg, and an arrow points to a larger, more detailed map of the Tilburg Noord district on the right. The district is divided into two main areas: a light blue area labeled 'GEMEENTE TILBURG' and a dark purple area labeled 'NOORD'. A legend on the right side of the map confirms these colors.

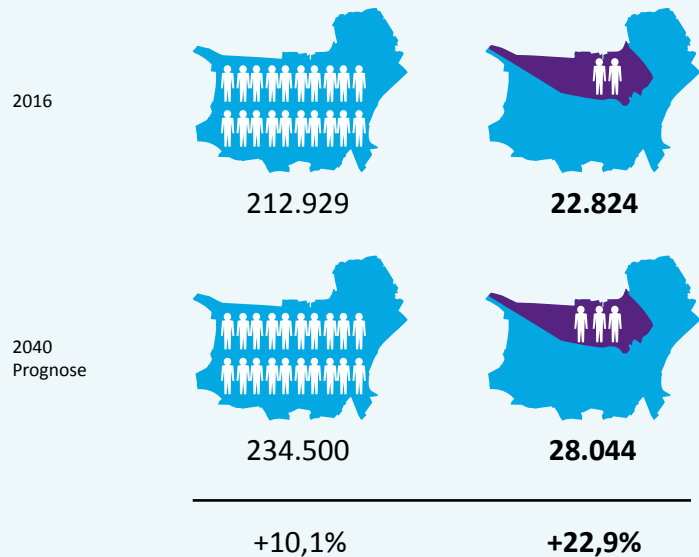
GEMEENTE TILBURG
NOORD

Bevindingen

- Noord wordt gekenmerkt door veel jongeren en veel ouderen, en een relatief kleine middengroep
- Het percentage allochtonen inwoners is het hoogste in Tilburg
- Rug en nekklachten vallen op, en depressie als we kijken naar psychische aandoeningen
- De opvallend slechte leefstijl vormt een risico (weinig bewegen en veel roken)
- Dit heeft impact op de slechte ervaren gezondheid en de hoge zorgconsumptie
- Noord heeft het laagste opleidingsniveau, het hoogste aantal WWB-ers en het hoogste percentage lage inkomens
- Woningen in Noord hebben een lage WOZ-waarde

*De analyse van alle stadsdelen is terug te vinden in
bijlage 2: Stadsdeel analyse*

DEMOGRAFISCH AANTAL INWONERS

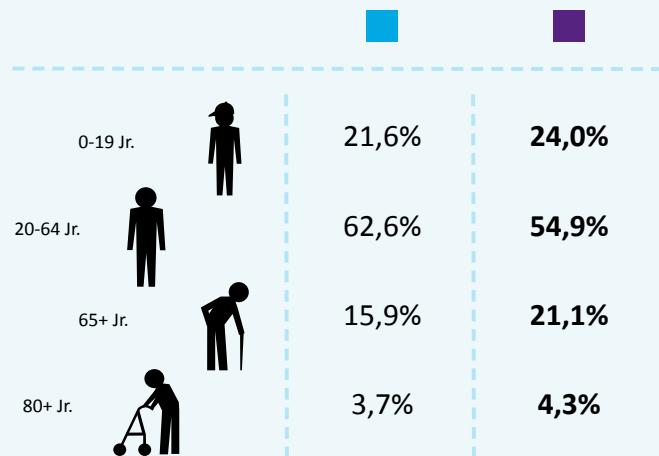

Bron: Gemeente Tilburg 2016 (prognose 2014)

Noord wordt gekenmerkt door veel jongeren en ouderen en heeft daardoor een kleine midden groep (20-65 jarigen)

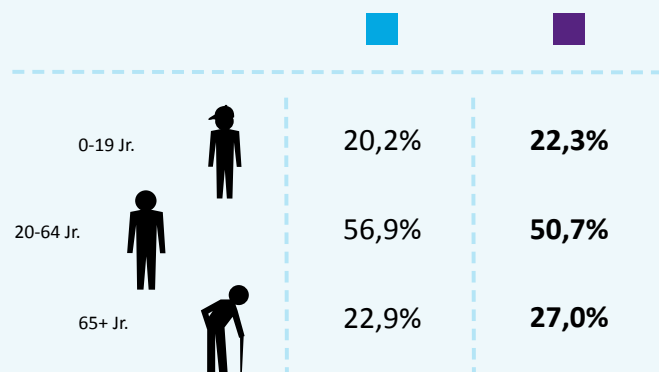
De grijze druk is hoog (38,4%) en stijgt naar 53,3% in 2040

DEMOGRAFIE LEEFTIJDVERDELING 2016

Bron: Gemeente Tilburg 2016

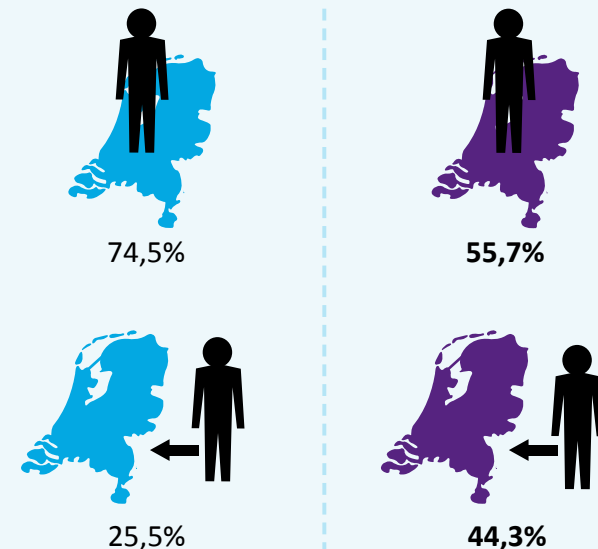
DEMOGRAFIE LEEFTIJDVERDELING PROGNOS 2040

Bron: Gemeente Tilburg 2014

Noord heeft de meeste allochtone inwoners van alle stadsdelen (44,3%)

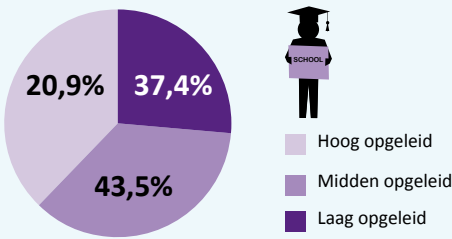
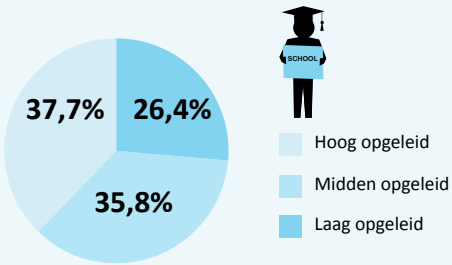
DEMOGRAFISCH INWONERS NAAR HERKOMST

Bron: CBS 2015

Noord heeft het hoogste aandeel laag opgeleide inwoners, en een laag gemiddeld besteedbaar inkomen

WERK, INNOVATIE & ONDERWIJS
OPLEIDINGSNIVEAU

Bron: Lemon onderzoek 2015

WERK, INNOVATIE & ONDERWIJS
GEMIDDELD BESTEEDBAAR INKOMEN

Bron: CBS 2014

Zowel het aantal inwoners in de bijstand als het aantal huishoudens met een minimum inkomen is het hoogst in heel Tilburg

WERK, INNOVATIE & ONDERWIJS
WWB-ERS

Bron: Arbeidsmarktmonitor 2016

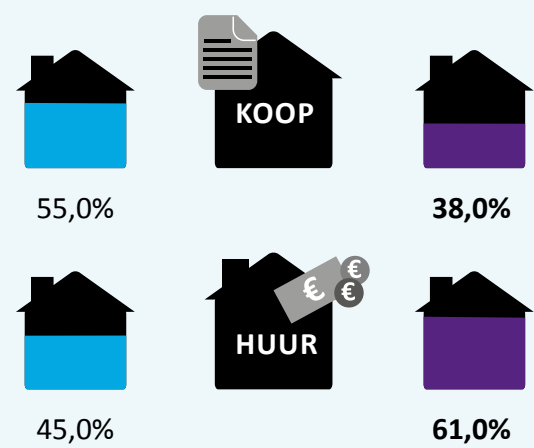
WERK, INNOVATIE & ONDERWIJS
HUISHOUDENS MET EEN MINIMUM INKOMEN

Bron: Armoedemonitor 2014

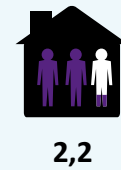
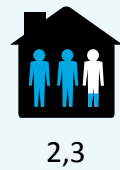
Het aandeel huurwoningen is na het centrum het hoogst van alle stadsdelen, de WOZ-waarde en verhuismobiliteit zijn relatief laag en er worden weinig nieuwe woningen gebouwd

WONEN EN LEEFBAARHEID
WONINGEN

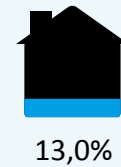
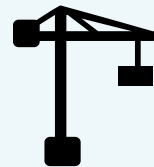

Bron: CBS 2014

WONEN EN LEEFBAARHEID
WONINGEN

Vanaf 2000

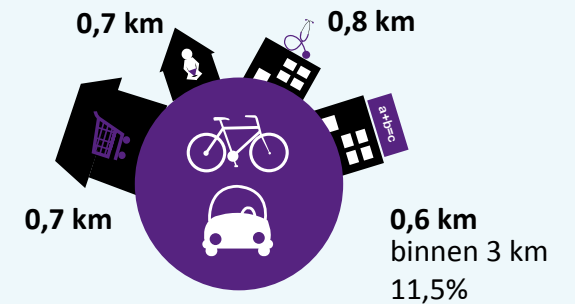
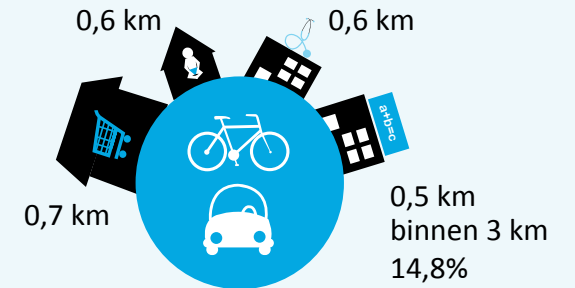
Bron: CBS 2014

WONEN EN LEEFBAARHEID
VERHUISMOBILITEIT

Bron: Gemeente Tilburg 2015

WONEN EN LEEFBAARHEID
AFSTAND TOT VOORZIENINGEN

Grote supermarkt

Kinderdagverblijf

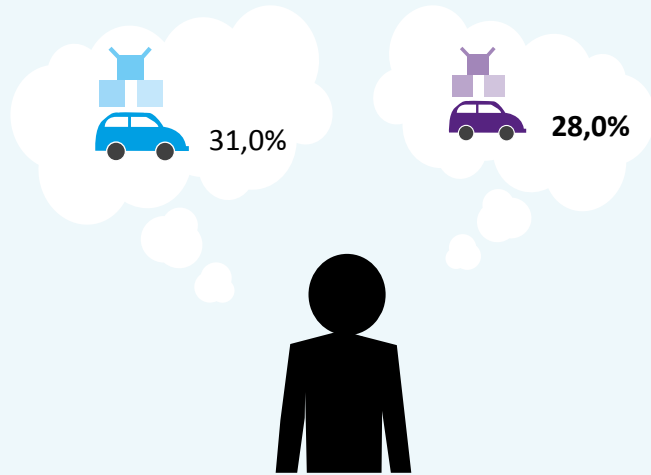
Huisartsenpraktijk

School

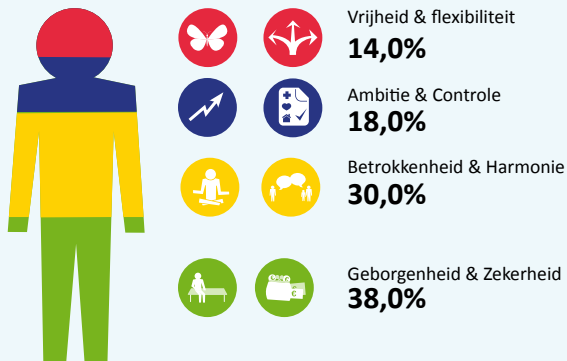
Bron: CBS 2014

WONINGBEHOEFTEONDERZOEK VERHUISGENEIGDHEID

Bron: Woningbehoefteonderzoek 2014

WONINGBEHOEFTEONDERZOEK NOORD

Bron: Woningbehoefteonderzoek 2014

◀ *De verhuisceneigtheid is in Noord relatief laag, alleen in Berkel-Enschot en Udenhout ligt het iets lager*

WONEN EN LEEFBAARHEID LAAGST BEOORDEELD

Bron: Lemon onderzoek 2015

WONEN EN LEEFBAARHEID BEST BEOORDEELD

Bron: Lemon onderzoek 2015

◀ *In het Lemon onderzoek beoordelen de inwoners 'ontwikkeling van de buurt', 'betrokkenheid bewoners' en 'vervuiling' even als Oud-Noord als laagst, 'veiligheid overdag', 'kwaliteit woning' en 'algemene voorzieningen' worden het best beoordeeld*

ZORG EN WELZIJN CHRONISCHE AANDOENINGEN

Astma		34,2	40,6	▲
Artrose		17,6	21,8	▲
Nekklachten		19,5	25,5	▲
Rugklachten		73,1	93,5	▲
Gezichtsstoornis		15,5	22,2	▲
Reuma		4,9	6,1	▲
Gehoorstoornis		2,3	2,8	▲

Bron: NIVEL 2013

Op prevalentie van chronische aandoeningen scoort Noord op alle aandoeningen significant hoger dan het Tilburgs gemiddelde

Kanker komt significant vaker voor in stadsdeel Noord

ZORG EN WELZIJN KANKER

Kanker		27,5	31,9	▲
Longkanker		2,0	2,3	▲
Borstkanker		5,4	6,1	▲
Baarmoederhalskanker		0,4	0,4	
Dikke darmkanker		3,0	3,0	
Prostaatkanker		2,9	3,8	▲

Bron: NIVEL 2013

ZORG EN WELZIJN AANTAL (DEEL)CONTACTEN PER ZIEKTECLUSTER

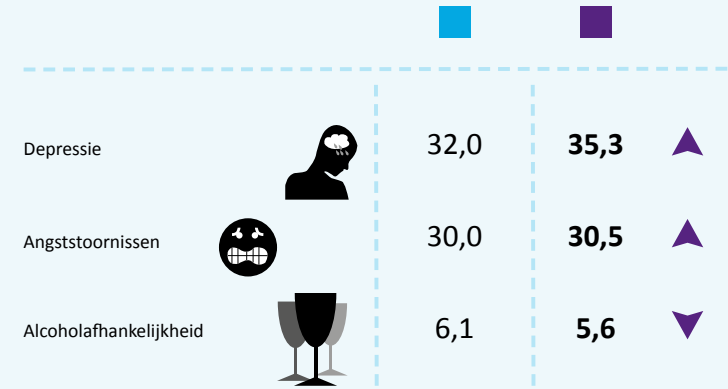
Infectieziekten		796,0	889,9	▲
Chronische aandoeningen		1609,0	2149,2	▲
Aandoeningen bewegingsapparaat		651,0	804,5	▲
Acute letsels		178,0	194,4	▲
Psychische en sociale problemen		429,0	478,1	▲
Vruchtbaarheid en geboorte		128,0	131,7	▲
Overige lichamelijke klachten		675,0	788,3	▲
Overige lichamelijke aandoeningen		1170,0	1376,6	▲

Bron: NIVEL 2013

Het aantal contacten per ziektecluster komen significant vaker voor dan in de rest van Tilburg

Het aantal contacten voor depressie is in Noord significant hoger dan het Tilburgs gemiddelde

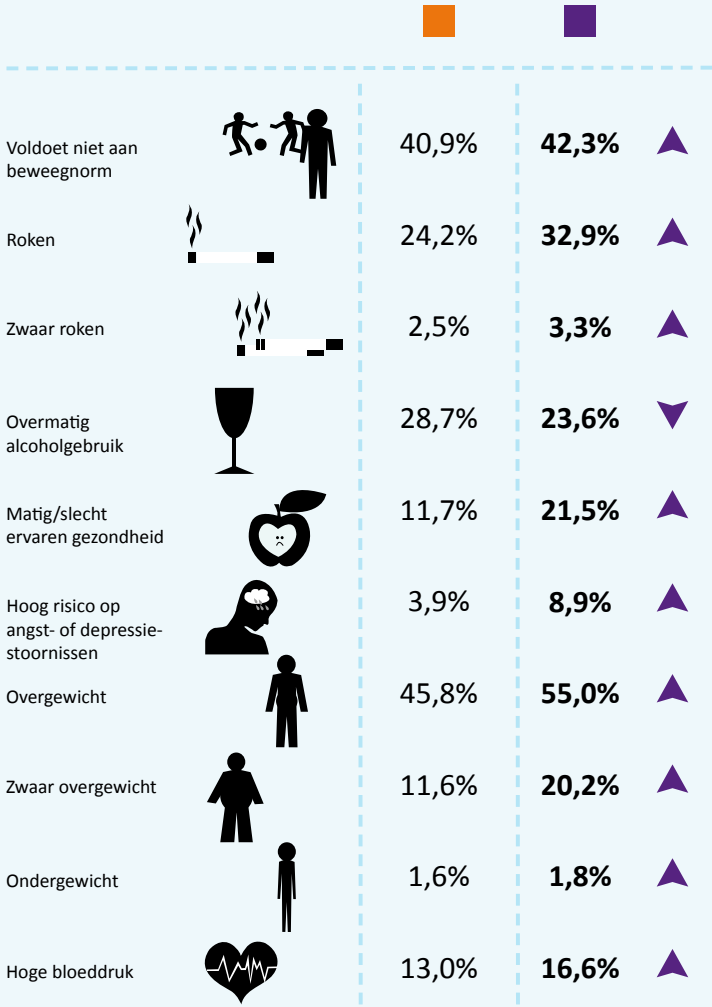
ZORG EN WELZIJN
CONTACTEN VOOR PSYCHISCHE CHRONISCHE AANDOENINGEN

Bron: NIVEL 2013

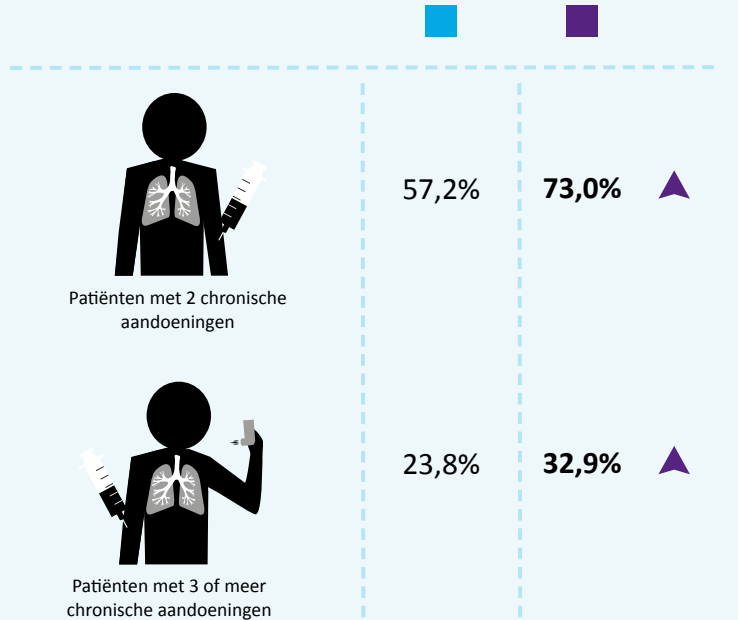
Qua leefstijl doet Noord het (m.u.v. overmatig alcoholgebruik) op alle onderwerpen slecht. Bij de beweegnorm, roken, slecht ervaren gezondheid, hoog risico op angst- of depressiestoornissen, overgewicht en hoge bloeddruk scoort Noord zelfs het slechtst van alle stadsdelen

ZORG EN WELZIJN
LEEFSTIJL

Bron: NIVEL 2013

ZORG EN WELZIJN
MULTIMORBIDITEIT

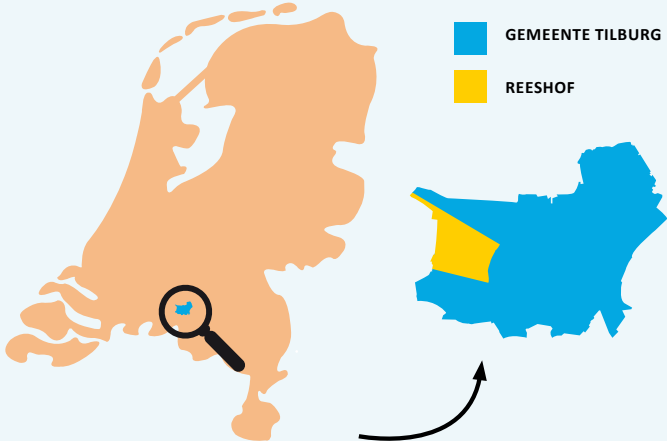

Bron: NIVEL 2013

Multimorbiditeit van de inwoners van Noord is het hoogst van alle stadsdelen

4.4. Stadsdeel analyse – Stadsdeel 8 “Reeshof”

GEMEENTE TILBURG
REESHOF

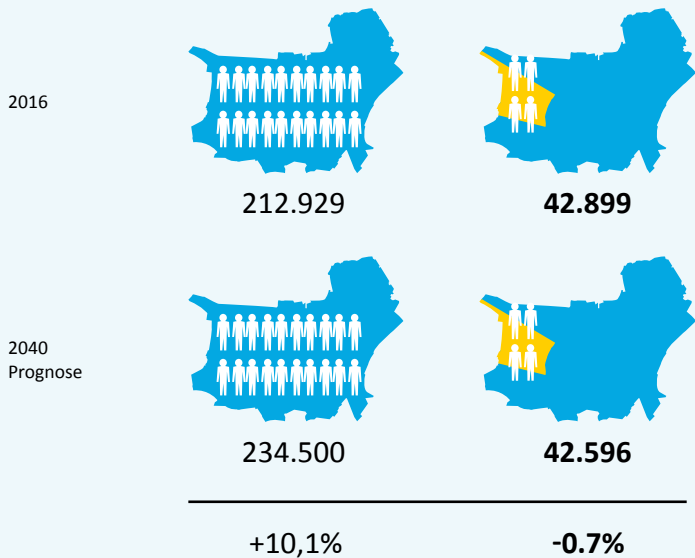
GEMEENTE TILBURG
REESHOF

Bevindingen

- De Reeshof is de wijk met het hoogste percentage jongeren en het laagste percentage 65+ers, nu en in 2040
- De prevalentie van chronische en psychische aandoeningen is relatief laag
- De leefstijl is redelijk goed, in vergelijking met wijken in het centrum
- Opleidingsniveau ligt boven het gemiddelde, evenals het inkomen
- Er is een laag aantal WWB-ers en minder huishoudens dan gemiddeld met een minimum inkomen
- Redelijk veel nieuwe woningen, groot percentage koop

*De analyse van alle stadsdelen is terug te vinden in
bijlage 2: Stadsdeel analyse*

DEMOGRAFISCH AANTAL INWONERS

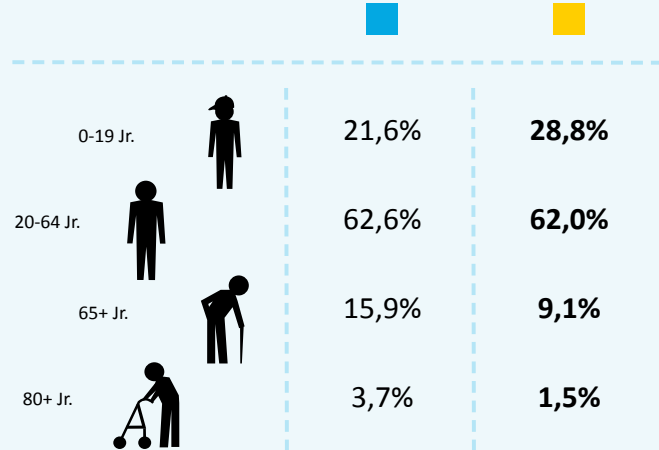

Bron: Gemeente Tilburg 2016 (prognose 2014)

Reeshof heeft het hoogste percentage jongeren en het laagste percentage ouderen, nu en in 2040

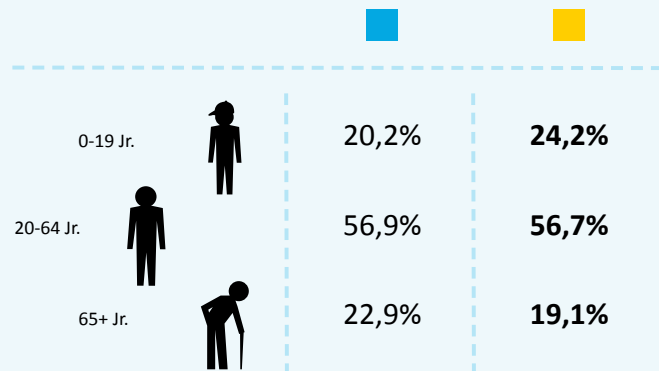
De grijze druk is laag (14,7%) en stijgt naar 33,7% in 2040, de groene druk is relatief hoog (46,5%) en daalt iets naar 42,6% in 2040

DEMOGRAFIE LEEFTIJDVERDELING 2016

Bron: Gemeente Tilburg 2016

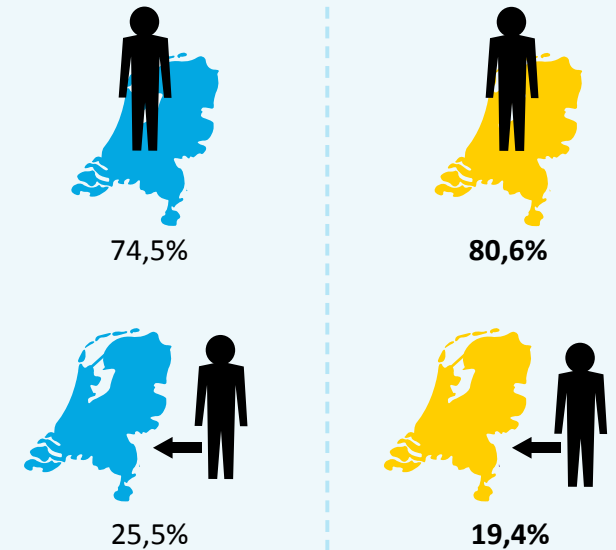
DEMOGRAFIE LEEFTIJDVERDELING PROGNOSE 2040

Bron: Gemeente Tilburg 2014

Reeshof heeft, vergelijkbaar met het Centrum, een groot aandeel autochtone inwoners

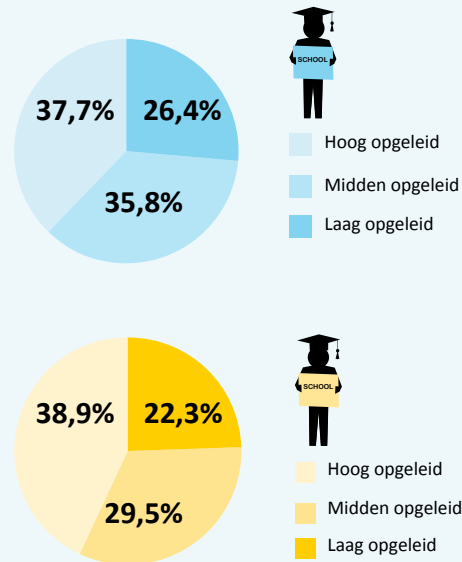
DEMOGRAFISCH INWONERS NAAR HERKOMST

Bron: CBS 2015

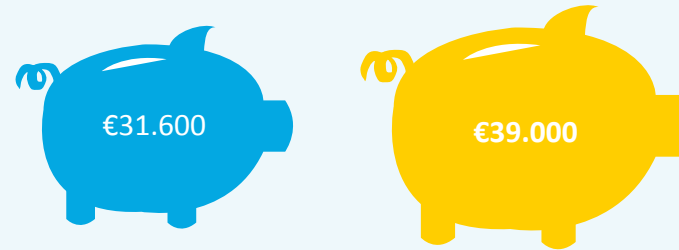
Reeshof is iets hoger opgeleid dan het Tilburgs gemiddelde, het gemiddeld besteedbaar inkomen is echter een aanzienlijk hoger

WERK, INNOVATIE & ONDERWIJS OPLEIDINGSNIVEAU

Bron: Lemon onderzoek 2015

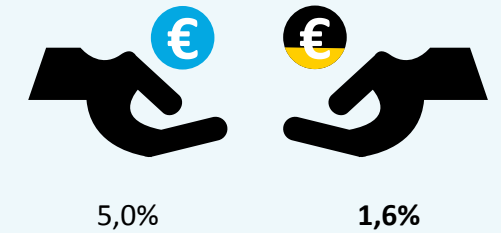
WERK, INNOVATIE & ONDERWIJS GEMIDDELD BESTEEDBAAR INKOMEN

Bron: CBS 2014

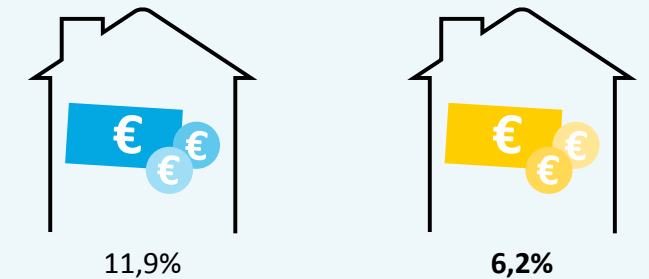
Zowel het aantal inwoners in de bijstand als het aantal huishoudens met een minimum inkomen is laag in de Reeshof

WERK, INNOVATIE & ONDERWIJS WWB-ERS

Bron: Arbeidsmarktmonitor 2016

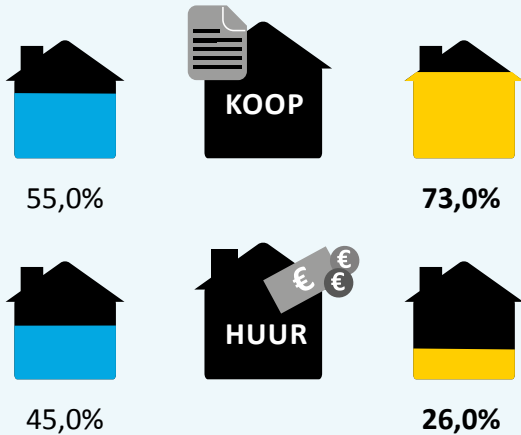
WERK, INNOVATIE & ONDERWIJS HUISHOUDENS MET EEN MINIMUM INKOMEN

Bron: Armoedemonitor 2014

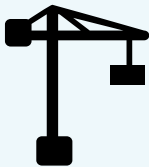
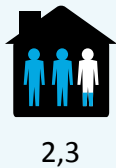
Het aandeel koopwoningen en de gemiddelde WOZ-waarde is relatief hoog, de verhuismobiliteit is laag en er worden sinds 2000 de meeste nieuwe woningen gebouwd in Tilburg

WONEN EN LEEFBAARHEID
WONINGEN

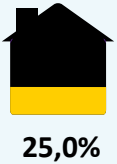
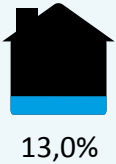

Bron: CBS 2014

WONEN EN LEEFBAARHEID
WONINGEN

Vanaf 2000

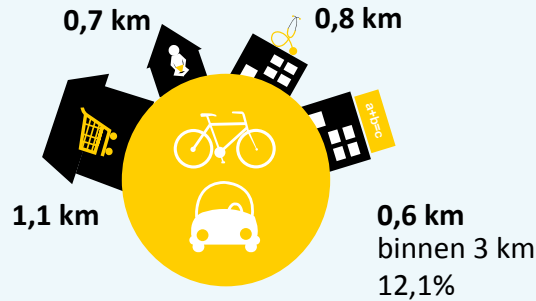
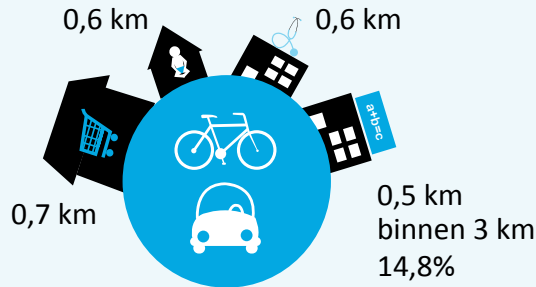
Bron: CBS 2014

WONEN EN LEEFBAARHEID
VERHUISMOBILITEIT

Bron: Gemeente Tilburg 2015

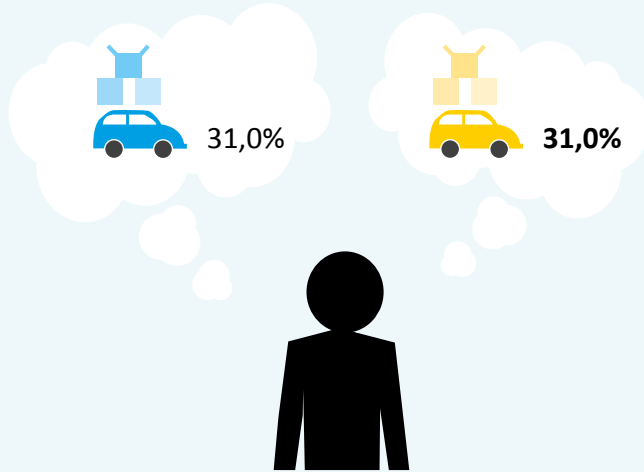
WONEN EN LEEFBAARHEID
AFSTAND TOT VOORZIENINGEN

- Grote supermarkt
- Kinderdagverblijf
- Huisartsenpraktijk
- School

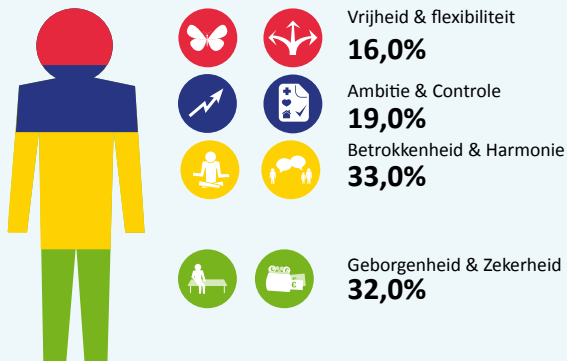
Bron: CBS 2014

WONINGBEHOEFTEONDERZOEK VERHUISGENEIGDHEID

Bron: Woningbehoefteonderzoek 2014

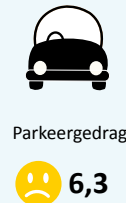
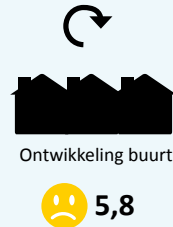
WONINGBEHOEFTEONDERZOEK REESHOF

Bron: Woningbehoefteonderzoek 2014

◀ *De verhuiscapaciteit is in de Reeshof gelijk aan het Tilburgs gemiddelde*

WONEN EN LEEFBAARHEID LAAGST BEOORDEELD

Bron: Lemon onderzoek 2015

WONEN EN LEEFBAARHEID BEST BEOORDEELD

Bron: Lemon onderzoek 2015

◀ *In het Lemon onderzoek beoordelen de inwoners 'ontwikkeling van de buurt', 'vervuiling' en 'parkeergedrag' als laagst, 'veiligheid overdag', 'kwaliteit woning' en 'overlast activiteiten' worden het best beoordeeld*

ZORG EN WELZIJN
CHRONISCHE AANDOENINGEN

Astma		34,2	36,8	▲
Artrose		17,6	13,5	▼
Nekklachten		19,5	23,2	▲
Rugklachten		73,1	76,0	▲
Gezichtsstoornis		15,5	9,1	▼
Reuma		4,9	5,3	▲
Gehoorstoornis		2,3	1,1	▼

Bron: NIVEL 2013

Op prevalentie van chronische aandoeningen scoort de Reeshof m.u.v. nekklasten niet significant hoger dan het Tilburgs gemiddelde

Kanker komt met uitzondering van borstkanker minder vaak voor in de Reeshof

ZORG EN WELZIJN
KANKER

Kanker		27,5	24,7	▼
Longkanker		2,0	1,3	▼
Borstkanker		5,4	6,0	▲
Baarmoederhalskanker		0,4	0,3	▼
Dikke darmkanker		3,0	1,9	▼
Prostaatkanker		2,9	2,2	▼

Bron: NIVEL 2013

ZORG EN WELZIJN
AANTAL (DEEL)CONTACTEN PER ZIEKTECLUSTER

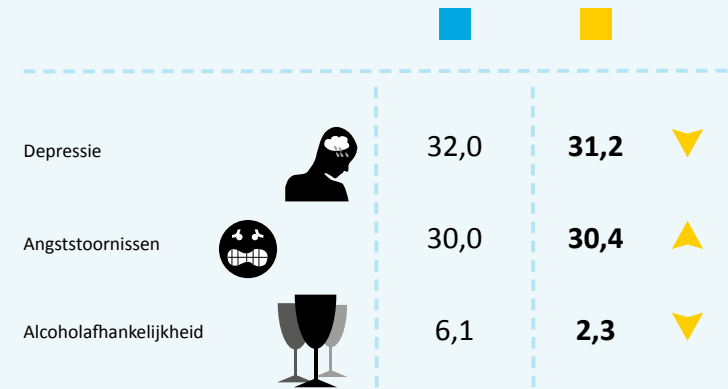
Infectieziekten		796,0	790,05	▼
Chronische aandoeningen		1609,0	1323,2	▼
Aandoeningen bewegingsapparaat		651,0	608,4	▼
Acute letsels		178,0	170,3	▼
Psychische en sociale problemen		429,0	391,2	▼
Vruchtbaarheid en geboorte		128,0	123,7	▼
Overige lichamelijke klachten		675,0	613,9	▼
Overige lichamelijke aandoeningen		1170,0	1032,2	▼

Bron: NIVEL 2013

Het aantal contacten liggen bij alle ziekteclusters lager dan het Tilburgs gemiddelde

Het aantal contacten voor alcoholafhankelijkheid ligt significant lager dan het Tilburgs gemiddelde en het laagst van alle stadsdelen

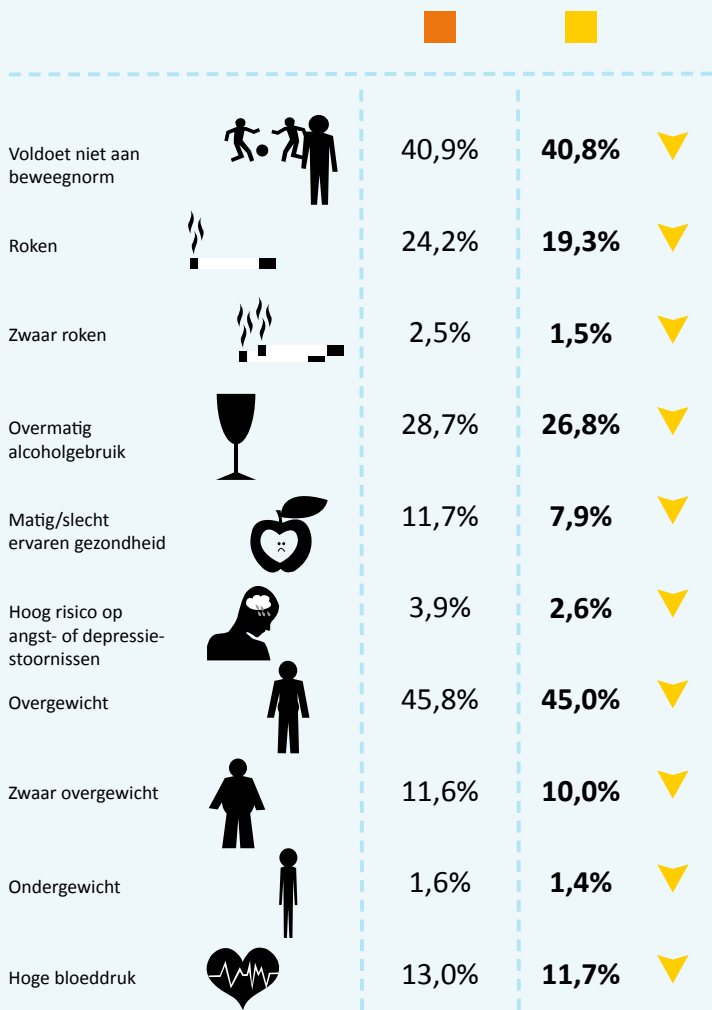
ZORG EN WELZIJN
CONTACTEN VOOR PSYCHISCHE CHRONISCHE AANDOENINGEN

Bron: NIVEL 2013

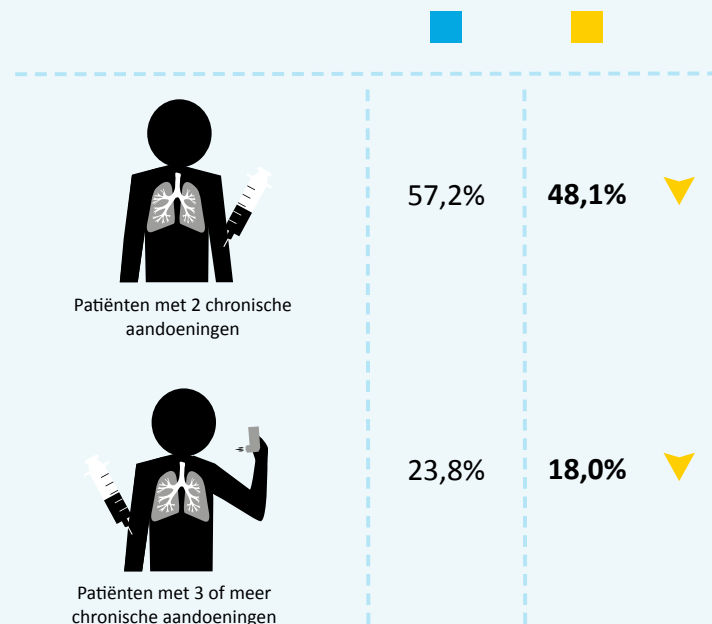
Qua leefstijl doet de Reeshof het iets beter dan het landelijk gemiddelde, met name roken valt in positieve zin op

ZORG EN WELZIJN
LEEFSTIJL

Bron: NIVEL 2013

ZORG EN WELZIJN
MULTIMORBIDITEIT

Bron: NIVEL 2013

Multimorbiditeit van de inwoners van de Reeshof is het laagst van alle stadsdelen

Vervolgstappen

In gesprek met de stad

Bouwstenen voor stadsagenda

GEMEENTE TILBURG TRENDANALYSE

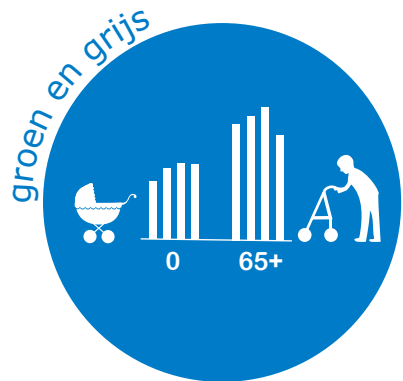
Bijlage 1 Trends uit toekomstverkenning 'Gemeente van de Toekomst'

Trends & ontwikkelingen 'Gemeente van de toekomst'

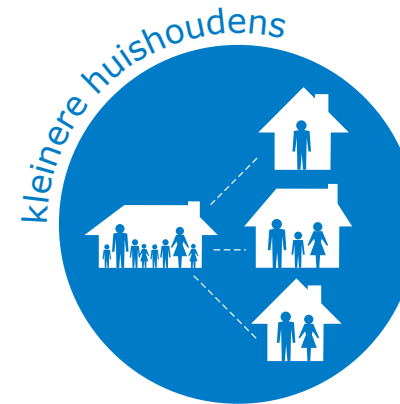
- Demografisch
- Economie
- Sociaal maatschappelijk
- Politiek
- Technologie
- Ecologie

Trends & ontwikkelingen 'Gemeente van de toekomst'

GROEN EN GRIJS: minder jongeren en meer senioren

De Nederlandse bevolking verandert van samenstelling, het aantal ouderen neemt sterk toe en het aantal jongeren daalt. Hierdoor stijgt de gemiddelde leeftijd van de bevolking en neemt de demografische druk toe (wat betekent dat het aantal personen jonger dan 20 jaar en ouder dan 65 jaar stijgt ten opzichte van het werkende deel van de bevolking). Daarbij komt wel een toename aan gezonde/vitale ouderen, door verbeterde leefomstandigheden en gezondheidszorg. Rond 2020 zal een historische omslag plaatsvinden en zal het aantal ouderen (>65) groter zijn dan het aantal jongeren (<20) in Nederland.

KLEINERE HUISHOUDENS: meer alleenstaanden en nieuwe woonvormen

De samenstelling van huishoudens is de afgelopen jaren meer divers geworden en er is een afname van de gemiddelde huishoudensgrootte. Het aantal eenpersoonshuishoudens neemt sterk toe en het aantal (thuiswonende) kinderen neemt af. Ook ontstaan er allerlei nieuwe woonvormen en samenstellingen van huishoudens.

CULTUREEL DIVERS: nieuwe burgers uit diverse landen

De Nederlandse samenleving laat een toename in culturele diversiteit zien. De trend van de afgelopen vijftig jaar zet door waarbij meer mensen immigreren dan emigreren. Door verandering in herkomst van immigranten over de jaren heen stijgt daarbij de diversiteit van de allochtone bevolking. Recente immigratie uit conflictgebieden laat zien dat de samenstelling van de Nederlandse samenleving aan continue en soms onverwachte veranderingen onderhevig is.

TWEEDELING LEEFSTIJLEN: toename verschil in leefstijl en gezondheid

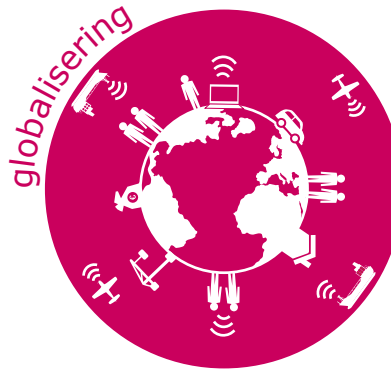
In Nederland bestaan grote verschillen in leefstijl en gezondheidsontwikkeling gerelateerd aan sociaal-economische status (SES). Er is een tweedeling zichtbaar waarbij mensen uit de lagere inkomensklasse zich vaak minder gezond voelen, vaker langdurige beperkingen hebben en vaker één of meer chronische aandoeningen hebben. Naarmate het verschil tussen rijk & arm toeneemt, zal ook het verschil in leefstijl en daarmee de verwachting van het aantal gezonde levensjaren toenemen.

Trends & ontwikkelingen 'Gemeente van de toekomst'

VERANDERENDE ARBEIDSMARKT: technologisering en flexibilisering van arbeid

De Nederlandse arbeidsmarkt verandert de laatste jaren sterk in een flexibele arbeidsmarkt met een stijgende werkloosheid en een toenemende instroom van arbeidsmigranten uit Midden- en Oost Europa. Daarbij worden sommige banen overbodig door technologische ontwikkelingen of worden andere vaardigheden gevraagd. In de zorgsector verwacht men op lange termijn een personeelstekort. Door automatisering en robotisering van de dienstensector verdwijnen de komende 15 jaar honderdduizenden banen.

GLOBALISERING: meer invloed van buitenaf

Globalisering is een proces dat zowel economische, technologische, institutionele en sociale ontwikkelingen omvat, waarbij steeds meer landen deel uitmaken van de wereldhandel. Steeds meer landen produceren producten die ze verhandelen en in een ander land op de markt brengen.

MINDER RIJK: afname inkomen en vermogen

Het aantal huishoudens in Nederland dat in armoede leeft, neemt sinds 2010 weer toe. De kans op armoede is het hoogst bij eenoudergezinnen, alleenstaanden tot 65+, lager opgeleide hoofdkostwinners, niet-westerse huishoudens en bijstandontvangers. Voor het eerst sinds jaren is er ook een toenemende tweedeling in inkomen zichtbaar, echter de tweedeling in vermogen in Nederland is scheef en neemt als gevolg van de crisis sterker toe. Zo bezit de rijkste 1 procent van ons land bijna een kwart van het totale vermogen.

REGIONALISERING: groei en krimp in stad en land

De wereldwijde trek naar de stad is ook in Nederland duidelijk zichtbaar. De verschillen tussen regio's in Nederland nemen steeds sterker toe, er ontstaan groei en krimpregio's. Oorzaken hiervoor zijn onder andere bevolkingsgroei, economische omstandigheden, lokale arbeidsmarkt, lokale huizenmarkt en veranderingen in het leefpatroon van de bevolking.

Trends & ontwikkelingen 'Gemeente van de toekomst'

DEELECONOMIE: van bezit naar gebruik

Binnen de deeleconomie consumeren, produceren en verhandelen mensen onderling producten, diensten, kennis en geld. Dit wordt gefaciliteerd door digitale marktplaatsen en coöperatieven. We betalen niet langer voor bezit van, maar voor de toegang tot diensten en goederen. De macht verschuift steeds meer van aanbieder naar vrager. Eigendom is passé, toegang is veel belangrijker.

VOORKOMEN: van curatief naar preventief

In ondersteuning, zorg, werk en onderwijs verschuift de aandacht richting preventie om te voorkomen dat mensen een beroep moeten doen op sociale voorzieningen. Zowel in jeugdzorg als in de langdurige zorg is er een toegenomen aandacht voor vroegtijdige signalering van risicovolle situaties, en tijdige interventie ter voorkoming van zwaardere ondersteuning en zorg. De trend laat een beweging zien van een focus op bestrijding van ziekte en intensieve ondersteuning naar een focus op behoud van gezondheid en eigen kracht door aanpassing van leefstijl en preventie. Bij preventief beleid is het van belang verschillen in leefstijl tussen hoge en lage SES te onderkennen.

LANGER THUIS: zorg dichtbij en integraal

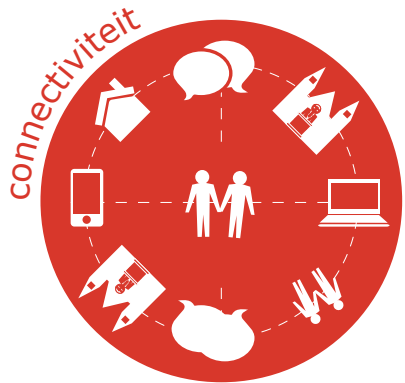
Zorg en ondersteuning zal vaker dichtbij of aan huis verleend worden. Door de toenemende levensverwachting, innovatie in de zorg en de vergrijzing verandert de zorgvraag en neemt deze ook toe. Door andere wensen ten aanzien van levenskwaliteit en keuzevrijheid willen veel mensen hun leven ook op hogere leeftijd graag voortzetten zoals zij gewend zijn. Ook extramuralisering van zorg en financiële scheiding van wonen en zorg beïnvloeden de locatie waar mensen zorg ontvangen. Ouderen blijven langer thuis wonen en kiezen minder snel voor een verpleeg- of bejaardenhuis, waardoor de zwaardere zorg aan huis stijgt.

OP MAAT: ieder mens is uniek

Ieder mens is uniek en er is dan ook een beweging zichtbaar van afhankelijkheid van een standaard aanbod van voorzieningen naar een persoonlijke invulling van wonen, welzijn, onderwijs en zorg. Deze persoonlijke invulling vraagt om flexibilisering van het aanbod, andere vormen van interactie met burgers en een ander competentieprofiel van ambtenaren.

Trends & ontwikkelingen 'Gemeente van de toekomst'

CONNECTIVITEIT: meer verbonden en meer transparantie

Door een toename in internetgebruiken social media wordt steeds meer informatie transparant en worden burgers steeds mondiger. Dit leidt er toe dat de politiek steeds interactiever wordt en er meer controle op besluitvorming plaatsvindt. Factchecking is inmiddels gewoon geworden tijdens verkiezingsdebatten. En mediahypes kunnen de politieke agenda beïnvloeden. Ook burgers weten elkaar makkelijker te vinden in online platforms en nieuwe communities. Deze online communities lijken ook de offline contacten in buurten te versterken.

REGIONALE NETWERKEN: meer samenwerken in regio's

De noodzaak voor gemeenten om regionaal samen te gaan werken neemt toe door een toenemende mate van decentralisatie van taken. Dit betreft zowel de samenwerking met andere gemeenten als de lokale integrale samenwerking in gemeenten zelf. Bijvoorbeeld met zorginstellingen, burgers en burgerinitiatieven.

DOE HET ZELF, DOE HET SAMEN: andere burger, andere overheid

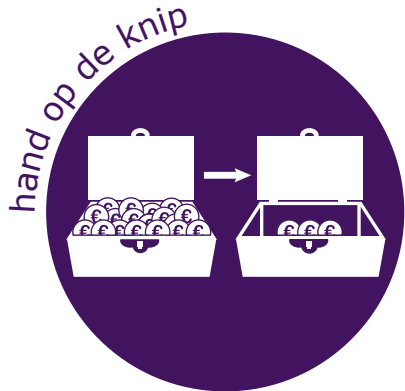
De relatie tussen burger en overheid verandert, waarbij de overheid een deel van haar taken in het sociaal domein loslaat en tegelijkertijd burgers steeds meer initiatief nemen. Vanuit een versobering van collectieve voorzieningen wordt ook vanuit de politiek meer beroep gedaan op de eigen kracht van burgers om meer ondersteuning binnen het eigen netwerk (familie, buurt en mantelzorgers) te zoeken.

VERSNIPPERING: meer diversiteit in politiek landschap

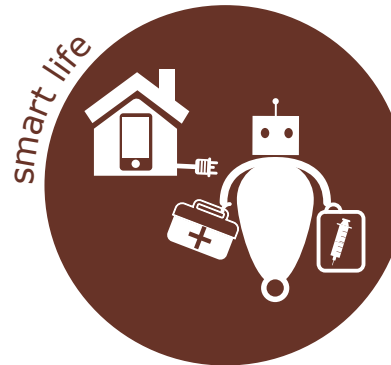
Het aantal (lokale) partijen waarop gestemd kan worden en het aantal (lokale) partijen dat zitting heeft in de colleges en gemeenteraad neemt landelijk toe. De versnippering van het politiek landschap is op nationaal, provinciaal en lokaal niveau zichtbaar. Dit brengt een diversiteit aan standpunten en belangen met zich mee.

Trends & ontwikkelingen ‘Gemeente van de toekomst’

HAND OP DE KNIP: minder inkomsten en hogere uitgaven

Als gevolg van de lage economische groei dalen de overheidsinkomsten en stijgen de overheidsuitgaven. Door hogere werkloosheid en lagere economische groei dalen o.a. de inkomsten uit belastingen en de premie volksverzekeringen. Daarbij leggen de vergrijzing en de daarmee gepaard gaande stijging van de zorgkosten en het toenemende beroep op de collectieve voorzieningen een extra druk op de uitgaven. Om het begrotingstekort (EMU-schuld) te beperken, zal de overheid moeten bezuinigen. Daar zijn Rijksoverheid en decentrale overheden gezamenlijk verantwoordelijk voor.

SMART LIFE: toename technologie in onze leefomgeving

Door gebruik te maken van technisch ondersteunende voorzieningen in huis, kan voor ouderen en hulpbehoevenden de mogelijkheid worden gecreëerd om langer zelfstandig en veilig te kunnen wonen. Met behulp van sensoren, omgevingsbesturing en hierop aangesloten mechanica kunnen mobiliteits- en levensstijlbeperkingen worden ondersteund en kan snel worden ingegrepen bij onveilige situaties. Zorgprofessionals en mantelzorgers kunnen via technologie ook op afstand contact houden en een patiënt in de gaten houden.

POLITIEKE VERSCHUIVINGEN: decentralisatie en de invloed van Europa

De verhoudingen tussen lokale, landelijke en Europese politiek veranderen. Gemeenten krijgen meer taken vanuit het Rijk die zij op lokaal niveau moeten uitvoeren en vormgeven. Tegelijkertijd zien we een verschuiving van zeggenschap van nationaal naar Europees niveau.

DIGITALE BURGER: digitalisering dienstverlening en meer persoonlijk data verkeer

Steeds meer overheidsdiensten zijn digitaal bereikbaar. De overheid heeft als doelstelling dat in 2017 de burger al zijn zaken met de overheid digitaal kan regelen. Daarbij krijgen, mede door de decentralisaties, meerdere (zorg)partijen toegang tot digitale persoonlijke gegevens van burgers. De uitwisseling van persoonlijk dataverkeer neemt toe, waardoor het borgen van de veiligheid en privacy steeds belangrijker wordt. Ook krijgt de overheid op deze manier steeds meer data tot zijn beschikking, waarbij big data-analyses nieuwe inzichten in patronen van groepen burgers kunnen geven.

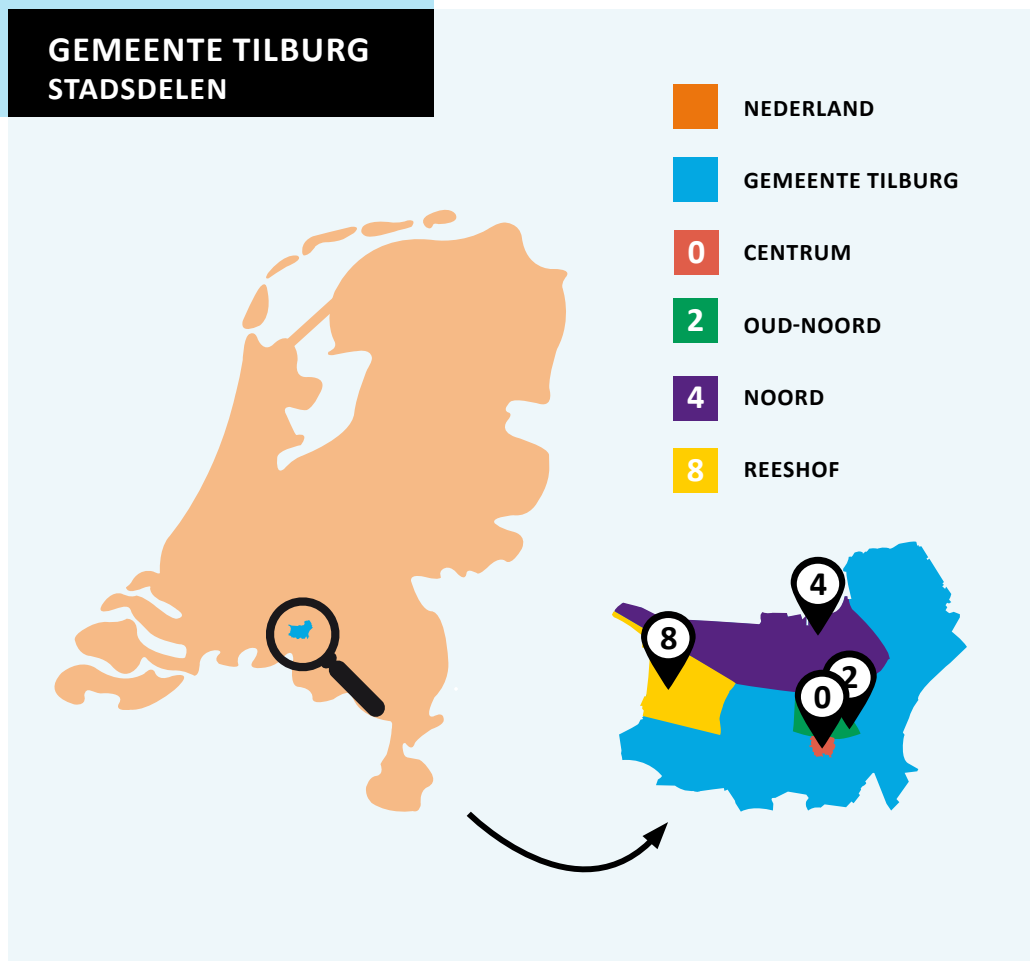
Trends & ontwikkelingen ‘Gemeente van de toekomst’

GROEN EN DUURZAAM: verduurzaming leefomgeving

Er is een toenemend bewustzijn op het gebied van duurzaamheid en aandacht voor de kwaliteit van de leefomgeving. Een prettige groene, veilige en leefbare woonomgeving ondersteunt betrokkenheid en sociale cohesie in de buurt. Wanneer de leefomgeving een prettige verblijfplaats is, stimuleert dit spontane ontmoetingen tussen buurtbewoners die noodzakelijk zijn om sociale cohesie te creëren. Wanneer ouderen zich veilig voelen in hun buurt, bevordert dit hun zelfredzaamheid. Lokale burgerinitiatieven op het gebied van duurzaamheid blijken regelmatig een goede basis om ook andere zaken, zoals bijvoorbeeld zorg, met elkaar te organiseren.

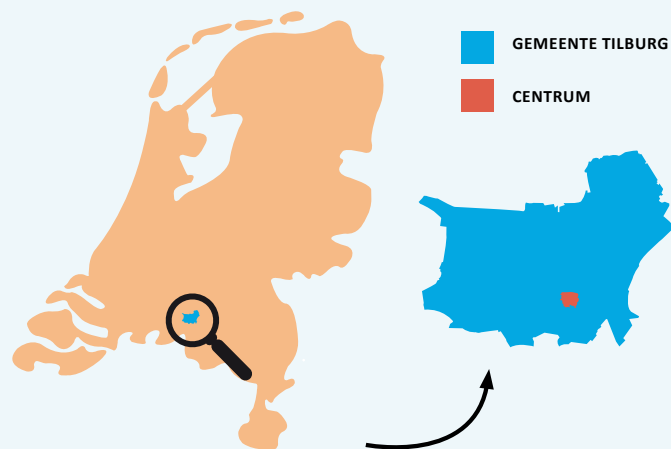
GEMEENTE TILBURG STADSDELEN

Bijlage 2 *Stadsdeel analyse*

Tilburg – Stadsdeel 0 “Centrum”

GEMEENTE TILBURG CENTRUM

Profielschets “Centrum”

- + De binnenstad vergrijsd en kent het allerhoogste % 80+ ers van heel Tilburg
- + De zorgvraag gaat toenemen
- + Chronische psychische aandoeningen vormen een zorg
- + Leefstijl is niet goed
- + Opleidingsniveau is hoog maar inkomen laag (hypothese studenten)
- + De binnenstad kent een snel wisselende bevolkingssamenstelling

DEMOGRAFISCH

- Zeer weinig jongeren 0-19 (7,6%/21,6%), nu en in de toekomst (9,7%/20,6%)
- Middengroep (20-64) het grootst (73,3%/62,6%)
- Deze middengroep wordt kleiner en het aantal ouderen neemt toe van 20,1%/15,9% naar 26,8%/20,1%
- Percentage 80+ in 2040 hoogste van Tilburg (6,5%/3,7%)
- Hoogste aantal 1-persoons huishoudens
- Laagste grijze druk (10,5%/34,4%)

ZORG, WELZIJN & PARTICIPATIE

- Veel ouderdom gerelateerde aandoeningen w.o. artrose (20,4/17,6)
- Hoge prevalentie kanker (32,6/27,5)
- Extreem hoog aantal contacten voor chronische psychische aandoeningen (Depressie 41,0/32,0), angststoornissen (33,6/30,0), alcoholafhankelijkheid (8,3/6,1)
- Hoge zorgconsumptie voor psychische en sociale problemen (475/429 per 1000 inwoners)
- Redelijk veel rokers (26,5) en zeer veel alcoholgebruik (32,0)

ONDERWIJS, INKOMEN & ARBEIDSMARKT

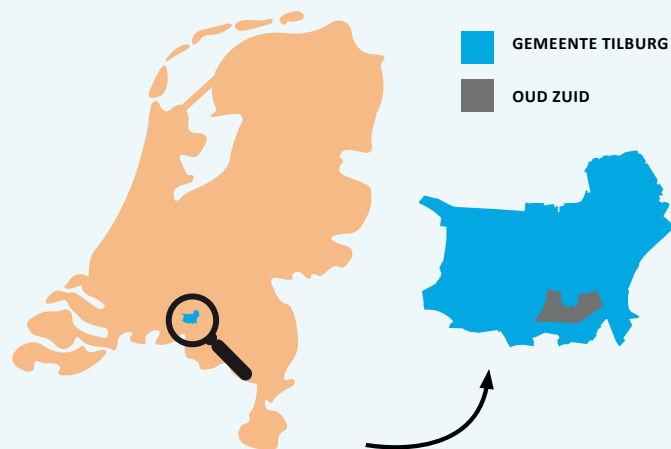
- Hoogste opleidingsniveau, 53,6% HBO of hoger (gemiddeld 37,7%)
- Laag besteedbaar inkomen (27,6 / 31,0)

WONEN, LEEFOMGEVING & SOCIALE PARTICIPATIE

- Bewonersprofiel Rood/Blauw (vrijheid en flexibiliteit versus ambitie en controle)
- Laagste verhouding koop/huur 25/75
- Hoge verhuismobiliteit (27,3/14,7)
- Lage kwaliteit van woningen (7,4)
- Weinig groen (6,4), weinig speelvoorzieningen (5,7)
- Weinig contact met burens (6,5)
- Veel overlast (6,4)
- Veel criminaliteit (6,4), onveilig 's avonds (6,5)

Tilburg – Stadsdeel 1 “Oud-Zuid”

GEMEENTE TILBURG OUD ZUID

Profielschets “Oud-Zuid”

- + Oud Zuid heeft weinig jonge bewoners en een hoog percentage 1-persoons huishoudens
- + Na de binnenstad het hoogste aantal psychische aandoeningen
- + Gezien vergrijzing en slechte leefstijl verwachten we dat de zorgvraag gaat toenemen
- + De leefomgeving kent de op 1 na slechtste score in de stad

DEMOGRAFISCH

- Relatief weinig jongeren, nu (17,5%/21,6%) en in de toekomst (17,1%/20,6%)
- Het aantal 65+ neemt sterk toe van 15,1% naar 22,4%
- Dit resulteert in een relatief lage groene druk
- Hoogste aantal 1-persoons huishoudens (54,1%/44,5%)

ZORG, WELZIJN & PARTICIPATIE

- Chronisch: Reuma (5,4%/4,9%)
- Extreem hoog aantal contacten voor chronische psychische aandoeningen depressie (35,5/32,0), Angststoornissen (33,6/30,0) en alcoholafhankelijkheid (6,9/6,1)
- Veel rokers (29,7%)
- Slechte ervaren gezondheid (14,3%/12,2%)
- Veel ondergewicht (2,0%/1,6%)
- Hoge zorgconsumptie voor psychische en sociale problemen (482,2/1000) en vruchtbaarheid en geboorte (147,2/1000)

ONDERWIJS, INKOMEN & ARBEIDSMARKT

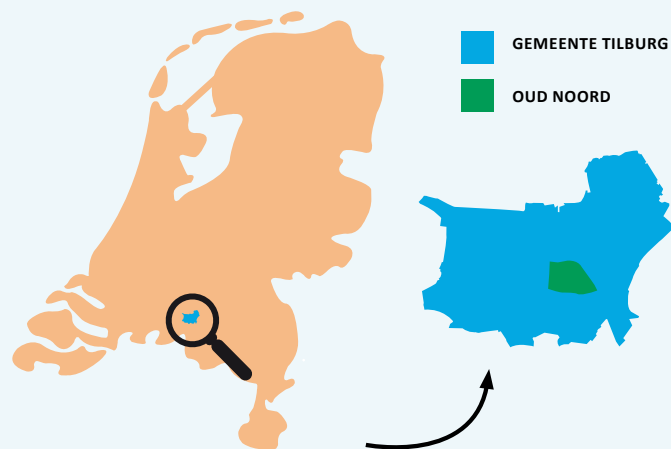
- Inkomen iets lager dan gemiddeld (28,3k/31,6k)
- Toch heeft het stadsdeel het op twee na hoogste opleidingsniveau

WONEN, LEEFOMGEVING & SOCIALE PARTICIPATIE

- Bewonersprofiel Rood (vrijheid en flexibiliteit)
- Matig uitstraling woningen en buurt (7,1)
- Weinig contact met burens (6,6)
- Minder prettig contact (7,2)
- Veel overlast (7,1), vervuiling (5,8) en parkeergedrag (5,5)
- Totaal oordeel op 2 na laagste score

Tilburg – Stadsdeel 2 “Oud-Noord”

GEMEENTE TILBURG OUD NOORD

Profielschets “Oud-Noord”

- + Oud-Noord wordt gekenmerkt door een balans tussen jong en oud
- + Op gezondheid gerelateerde indicatoren wordt beter gescoord dan in het centrum en Oud-Zuid
- + Zowel objectief als ervaren scoort Oud-Noord iets beter dan omliggende wijken
- + Oud-Noord scoort het laagst op de waardering van de leefomgeving
- + Oud-Noord kent de goedkoopste koopwoningen

DEMOGRAFISCH

- Balans tussen ouderen en jongeren
- Hoog aantal 1-persoons huishoudens (54,0%/44,5%)

ZORG, WELZIJN & PARTICIPATIE

- Relatief weinig chronische aandoeningen
- Veel contact psychische alcohol afhankelijkheid (6,8 / 6,1)
- Veel rokers (29,8%)
- Slechte ervaren gezondheid (13,5% / 12,2%)
- Risico op angst en depressie (4,9% / 4,3%)
- Hoger dan gemiddelde Hulp in huis (uren HH 5,3% / 5,0%)

ONDERWIJS, INKOMEN & ARBEIDSMARKT

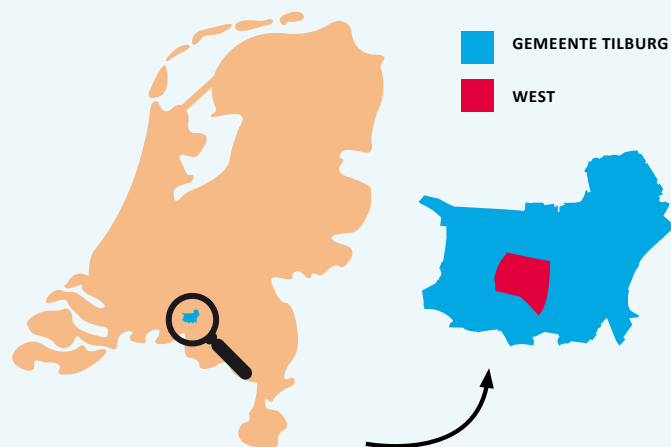
- WWB-ers (5.7% / 5,0%)
- Veel laag inkomen (47,0% / 43%)
- Veel huishoudens met minimum inkomen (12,6% / 11,9%)

WONEN, LEEFOMGEVING & SOCIALE PARTICIPATIE

- Hoogste ontevredenheid over leefomgeving, zowel sociaal als fysiek (7,1)
- Laagste score ontwikkeling buurt (5,5)
- Woningen hebbende op 1 na laagste WOZ-waarde (155k/187k)
- Verhoudingen koop huur in balans (50/49)

Tilburg – Stadsdeel 3 “West”

GEMEENTE TILBURG WEST

Profielschets “West”

- + Stadsdeel West kent relatief veel 80+ers
- + Daarnaast valt in demografische zin op dat er vrij veel allochtonen wonen in dit stadsdeel
- + We zien een opvallend hoog percentage mensen met artrose en gezichtsstoornissen
- + Ook komt kanker in algemene zin meer dan gemiddeld voor wat heel goed verklaarbaar is aan de hand van de demografische samenstelling
- + Qua leefstijl zien we veel rokers en weinig mensen voldoen aan de beweegnorm
- + De ervaren gezondheid is slechter dan het Tilburgs gemiddelde
- + Het stadsdeel kent relatief veel laag opgeleiden, veel WWB-ers en veel huishoudens met een minimuminkomen

DEMOGRAFISCH

- Relatief veel 80+ (6,3% / 3,7%)
- Relatief veel allochtonen (38,7% / 25,5%)

ZORG, WELZIJN & PARTICIPATIE

- Relatief veel artrose (20,8 / 17,6) en gezichtsstoornissen (21,6 / 15,5)
- Relatief veel kanker (30,7 / 27,5)
- Weinig mensen voldoen aan de beweegnorm (42,1 / 40,8)
- Veel rokers (28,5%)
- Slechte ervaren gezondheid (15,2% / 12,2%)
- Risico op angst en depressie (6,4% / 4,3%)
- Veel contact met zorgaanbieders ivm chronische aandoeningen (1777 / 1709)
- Hoger dan gemiddelde Hulp in huis (uren HH 5,2% / 5,0%)

- + In dit stadsdeel vinden we veel huurwoningen. De verhuigeneigdheid is hoger dan gemiddeld maar de waardering van de leefomgeving scoort niet erg slecht
- + Woonbehoefte profiel is Geel (betrokkenheid en harmonie) toch is men kritisch over de omgang met en betrokkenheid van bewoners

ONDERWIJS, INKOMEN & ARBEIDSMARKT

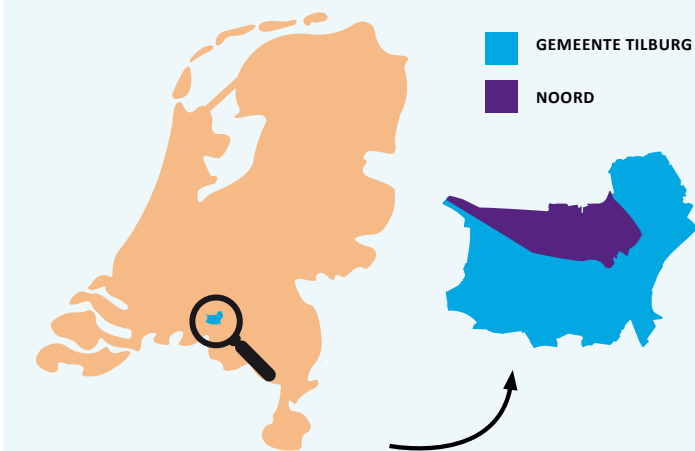
- Relatief veel laag opleidingsniveau (30,4% / 26,4%)
- Veel WWB-ers (7,6% / 5,0%)
- Veel HH met minimum inkomen (15,3% / 11,9%)

WONEN, LEEFOMGEVING & SOCIALE PARTICIPATIE

- Enkel de kwaliteit van de woningen wordt als laag ervaren
- Omgang met en betrokkenheid van bewoners is relatief laag
- Woningbehoefte profiel Geel (betrokkenheid en harmonie)
- Verhuigeneigdheid hoog (38% / 31%)
- Verhouding koop/huur 44/56 (gemiddeld 55/45)

Tilburg – Stadsdeel 4 “Noord”

GEMEENTE TILBURG NOORD

Profielschets “Noord”

- + Noord wordt gekenmerkt door veel jongeren en veel ouderen, en een relatief kleine middengroep
- + Het percentage allochtonen inwoners is het hoogste van Tilburg
- + Rug- en nekklachten vallen op, depressie als we kijken naar psychische aandoeningen
- + De opvallend slechte leefstijl vormt een risico (weinig bewegen en veel roken)
- + Dit heeft impact op de slechte ervaren gezondheid en de hoge zorgconsumptie
- + Noord heeft het laagste opleidingsniveau, het hoogste aantal WWB-ers en het hoogste % lage inkomens
- + Woningen in Noord hebben een lage WOZ waarde

DEMOGRAFISCH

- Veel jongeren, veel ouderen, weinig inwoners tussen 20 en 65 jaar
- Veel 65+ in 2040 verwacht (27% / 20,1%)
- Toch niet heel veel 80+ (4,3% / 3,7%)
- Relatief veel allochtonen (44,3% / 25,5%)

ZORG, WELZIJN & PARTICIPATIE

- Hoge prevalentie op alle chronische aandoeningen met rug- (93,5% / 73,1%) en nekklachten (25,5% / 19,5%) als uitschieters
- Relatief veel Kanker met longkanker als uitschieter (2,3 / 2,0)
- Veel contacten voor depressie (35,3 / 32,0)
- Verreweg hoogste aantal contacten met zorgaanbieders (chronische aandoeningen, bewegingsapparaat, psychische en sociale problemen en overige klachten)
- Weinig mensen voldoen aan de beweegnorm (42,1 / 40,8)
- Slechte leefstijl: weinig bewegen (42,3%), veel rokers (32,9%), zware rokers (3,3%), matig en slechte ervaren gezondheid (21,5% / 12,2%)
- Risico op angst en depressie (8,9% / 4,3%)
- Hoger dan gemiddelde hulp in huis (uren HH 5,1% / 5,0%)

ONDERWIJS, INKOMEN & ARBEIDSMARKT

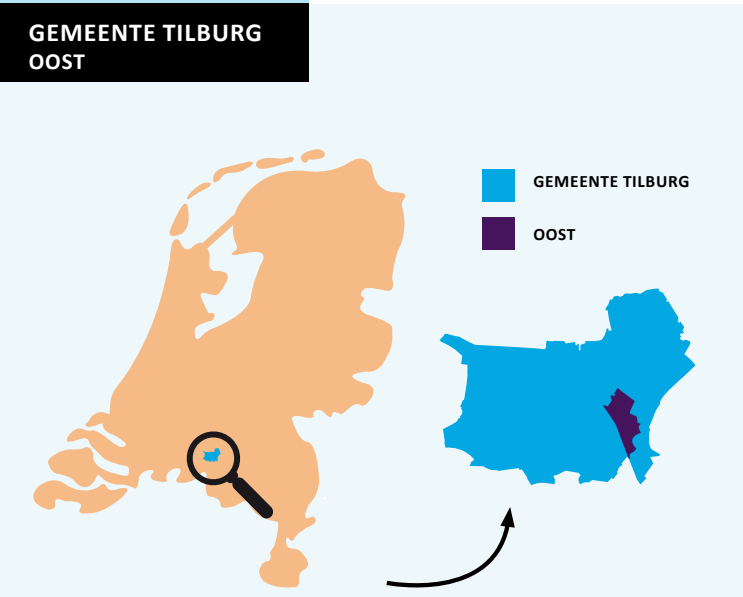
- Laagste opleidingsniveau (37,4% / 26,4%)
- Hoogste aantal WWB-ers (9,9% / 5,0%)
- Laag besteedbaar inkomen (27,7k / 31,6k)
- Hoogste percentage lage inkomens (49,8% / 43,0%)

WONEN, LEEFOMGEVING & SOCIALE PARTICIPATIE

- Lage score op kwaliteit woning (7,6), uitstraling woningen (7,1), woonomgeving (6,7) en verlichting (7,1)
- Lage score op omgang met bewoners (7,0) en omgang etnische afkomst (6,5)
- Laagste scores veiligheid overdag (7,7) en 's avonds (6,4)
- Op een na laagste totaal oordeel (7,1), laagste oordeel ontwikkeling buurt (5,5)
- Woningbehoefte profiel Geel (betrokkenheid en harmonie)
- Verhuiscijfer hoog (38% / 31%)
- Laagste verhouding koop/huur 38/61 Lage score (gemiddeld 55/45)
- Op een na laagste WOZ waarde (159k)

Tilburg – Stadsdeel 5 “Oost”

GEMEENTE TILBURG
OOST

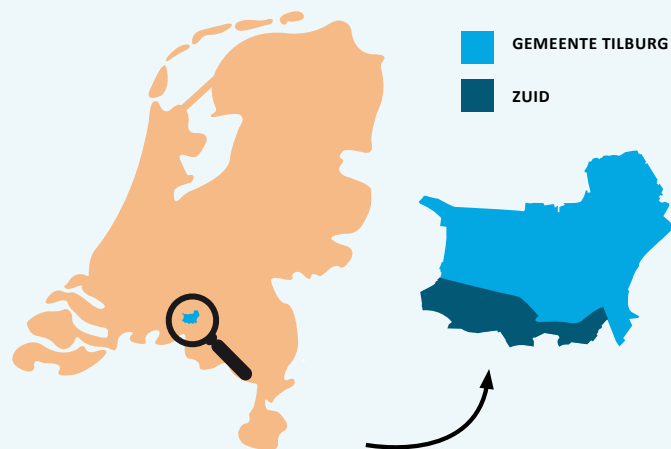

Profielchets “Oost”

In verband met de kleine omvang is dit stadsdeel niet in kaart gebracht

Tilburg – Stadsdeel 6 “Zuid”

GEMEENTE TILBURG ZUID

Profielschets “Zuid”

- + Zuid wordt gekenmerkt door een balans tussen jong en oud
- + De vergrijzing is bovengemiddeld sterk
- + Relatief veel autochtonen
- + De gezondheid is slecht wat tot uiting komt in het veel voorkomen van alle chronische aandoeningen
- + De leefstijl is niet goed, veel roken, overgewicht en hoge bloeddruk
- + Veel oudere woningen en een hoge verhuiscapaciteit

DEMOGRAFISCH

- Gemiddelde/gelijke opbouw van leeftijd
- Sterke verwachte vergrijzing in 2040 (26,9% / 20,1%)
- Naar verhouding grootste toename ouderen
- Toch niet heel veel 80+ (4,3% / 3,7%)
- Relatief veel autochtonen (78,2 / 21,8)

ZORG, WELZIJN & PARTICIPATIE

- Op één na hoogste prevalentie op alle chronische aandoeningen
- Redelijk hoge prevalentie kanker (31,9/27,5) met borstkanker (7,0/5,4) en prostaatkanker (3,4/2,9) als negatieve uitschieters
- Aandoeningen aan het bewegingsapparaat (718,2/651,0) en acute letsels (196,7/178,0) vallen negatief
- Er wordt relatief veel gerookt (26,0%)
- Ervaren gezondheid is slechter dan gemiddeld (14,2/12,2)
- Veel mensen met 2 of meer aandoeningen (65,6/57,2)
- Veel overgewicht (14,7%) en hoge bloeddruk (15,2)

ONDERWIJS, INKOMEN & ARBEIDSMARKT

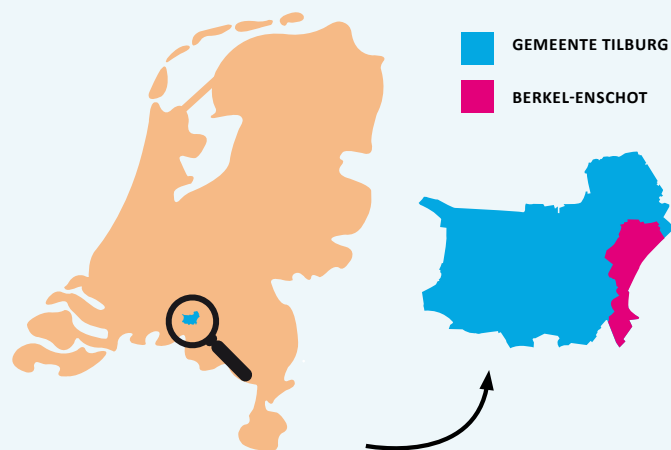
- Iets meer HH met minimum inkomen (13,1% / 11,9%)

WONEN, LEEFOMGEVING & SOCIALE PARTICIPATIE

- In de leefomgeving enkel negatieve uitschieter algemene voorziening (7,3) en verkeersoverlast (5,3)
- Op thema veiligheid valt criminaliteit negatief op (6,4)
- Woningbehoefte profiel Blauw/Geel (ambitie en controle versus betrokkenheid en harmonie)
- Slechts 7% van de woningen na 2000 gebouwd
- Verhuiscapaciteit hoog (38% / 31%)
- Verhouding koop/huur 44/56 Lage score (gemiddeld 55/45)

Tilburg – Stadsdeel 7 “Berkel-Enschoot”

GEMEENTE TILBURG BERKEL-ENSCHOT

Profielschets “Berkel-Enschoot”

- + Berkel-Enschoot heeft veel jonger en veel ouderen, in 2040 kleinste % 20-64 jaar
- + Zowel hoogste groene als hoogste grijze druk
- + Hoge prevalentie chronische aandoeningen, in het bijzonder voor kanker
- + Weinig beweging en veel rokers
- + Hoger dan gemiddeld opleidingsniveau en hoogste inkomen, laag aantal WWB-ers
- + Grote tevredenheid over leefomgeving en lage verhuiscijfer

DEMOGRAFISCH

- Hoog percentage jongeren (25,6% / 21,6%)
- Hoog percentage 65+ (21,3% / 15,9%)
- In 2040 laagste percentage 20-64 jaar (50,0% / 59,3%)
- Hoogste groene druk (48,3% / 34,4%) en ook de hoogste grijze druk (40,1% / 25,4%)
- Relatief veel autochtonen (91,8% / 8,2%)

ZORG, WELZIJN & PARTICIPATIE

- Hoge prevalentie op alle chronische aandoeningen m.u.v. astma en rugklachten.
- Hoge prevalentie kanker, in het bijzonder dikke darm (4,0/3,0) en prostaat (4,7/3,9)
- Gemiddeld aantal contacten met zorgaanbieders, acuut iets een uitschieter naar boven (201/178 per 1000)
- Slechte leefstijl: weinig bewegen (42,3%), veel rokers (32,9%), zware rokers (3,3%), matig en slechte ervaren gezondheid (21,5% / 12,2%)
- Risico op angst en depressie (8,9% / 4,3%)
- Hoger dan gemiddelde hulp in huis (uren HH 5,1% / 5,0%)

ONDERWIJS, INKOMEN & ARBEIDSMARKT

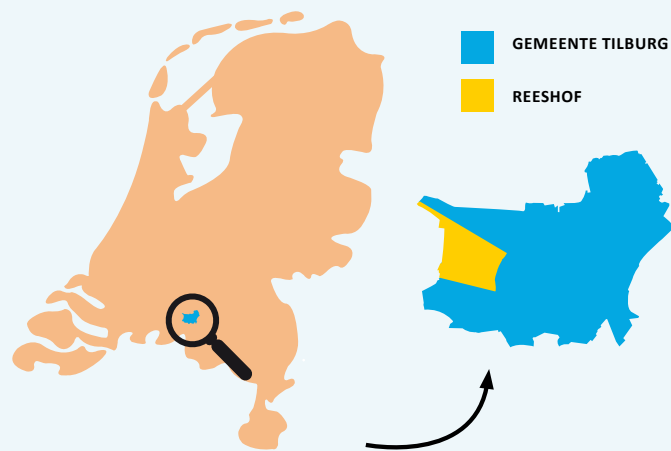
- Hoogste opleidingsniveau m.u.v. centrum (46,3% WO / 37,7%)
- Iets meer HH met minimum inkomen (13,1% / 11,9%)
- Laagste aantal WWB-ers (1,2% / 5,0%)
- Hoogste besteedbaar inkomen (43,1k)

WONEN, LEEFOMGEVING & SOCIALE PARTICIPATIE

- Woningbehoefte profiel groen (geborgenheid en zekerheid)
- Hoogste tevredenheid (8,3), hoogste woning aanbeveling (8,0)
- Verhuiscijfer laagste score (26%)
- Hoogste verhouding koop/huur (80/19)
- Relatief veel woningen van na 2000 (25%)
- Hoogste WOZ waarde (310k)
- Weinig scholen binnen 3 km (4,4 t.o.v. 14,8)

Tilburg – Stadsdeel 8 “Reeshof”

GEMEENTE TILBURG REESHOF

Profielchets “De Reeshof”

- + De Reeshof is de wijk met het hoogste percentage jongeren en het laagste percentage 65+ers, nu en in 2040
- + De prevalentie van chronische en psychische aandoeningen is relatief laag
- + De leefstijl is redelijk goed, in vergelijking met wijken in het centrum
- + Opleidingsniveau ligt boven het gemiddelde, evenals het inkomen
- + Er is een laag aantal WWB-ers
- + Redelijk veel nieuwe woningen, groot percentage koop

DEMOGRAFISCH

- Hoogste percentage jongeren (28,8% / 21,6%)
- Laagste percentage 65+ (9,1% / 15,9%)
- In 2040 laagste percentage 65+ (19,1% / 20,1%) maar een relatief grootste toename (10,0%)
- Laagste aantal 80+ ers (1,5/3,7%)

ZORG, WELZIJN & PARTICIPATIE

- Geen bijzondere chronische aandoeningen m.u.v. neklachten (23,2% / 19,5%)
- Geen bijzondere prevalentie kanker, m.u.v. borstkanker (6,0% / 5,4%)
- Gemiddeld aantal contacten met zorgaanbieders
- Geen bijzonderheden m.b.t. leefstijl: minder rokers dan gemiddeld, minder drinkers dan gemiddeld
- Minder Multimorbiditeit (48,1% / 57,2%)

ONDERWIJS, INKOMEN & ARBEIDSMARKT

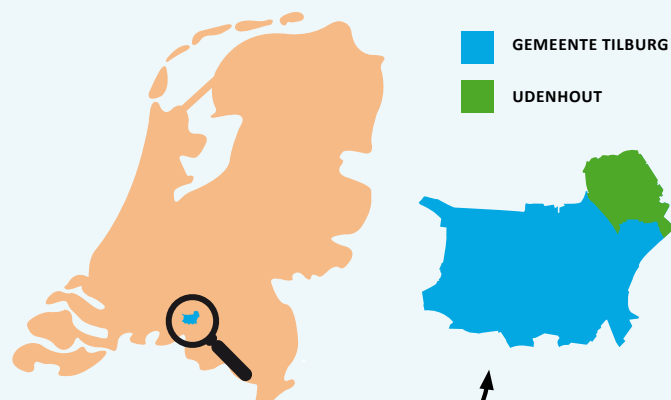
- Iets hoger dan gemiddeld opleidingsniveau
- Minder HH met minimum inkomen (6,2% / 11,9%)
- Laag aantal WWB-ers (1,6% / 5,0%)
- Hoger dan gemiddeld besteedbaar inkomen (39,0k / 31,6k)

WONEN, LEEFOMGEVING & SOCIALE PARTICIPATIE

- Woningbehoefte profiel geel (betrokkenheid en harmonie)
- Verhuismobiliteit laag (9,3% / 14,7%)
- Verhouding koop/huur (73/26)
- Relatief veel woningen van na 2000 (25%)

Tilburg – Stadsdeel 9 “Udenhout”

GEMEENTE TILBURG UDENHOUT

Profielschets “Udenhout”

- + Udenhout is de wijk met het hoogste percentage 65+ers, nu en in 2040. Als gevolg daarvan de hoogste grijze druk
- + Het is de meest autochtone stadsdeel
- + Zowel voor chronische aandoeningen astma, reuma en gezichtsstoornissen, als voor kanker zien we de hoogste prevalentie van heel Tilburg
- + De multimorbiditeit is logischerwijs zeer hoog
- + De prevalentie van chronische en psychische aandoeningen is relatief laag
- + De leefstijl is redelijk goed, in vergelijking met wijken in het centrum
- + Opleidingsniveau ligt boven het gemiddelde, evenals het inkomen
- + Er is een laag aantal WWB-ers maar iets meer huishoudens dan gemiddeld met een minimum inkomen
- + Redelijk veel nieuwe woningen, groot percentage koop

DEMOGRAFISCH

- Hoogste percentage 65+ (21,6% / 15,9%)
- In 2040 hoogste percentage 65+ (30,5% / 20,1%)
- Hoge grijze druk in 2040 (38,4% / 25,4%)
- Meest autochtone wijk (92,8/7,2)

ZORG, WELZIJN & PARTICIPATIE

- Zowel voor chronische aandoeningen astma (42,6/34,2), reuma (7,2/4,9) als gezichtsstoornissen (25,5/15,5) de hoogste prevalentie
- Voor kanker zien we de hoogste prevalentie van heel Tilburg (40,8/27,5) met borstkanker, baarmoederhalskanker en prostaatkanker als relatief veel voorkomende aandoeningen
- Veel contacten met zorgaanbieders, maar op het eerste gezicht minder dan op basis van prevalentie verwacht mag worden
- De leefstijl is redelijk goed, hoogste percentage inwoners dat de beweegnorm haalt.
- De ervaren gezondheid is de op twee na hoogste

ONDERWIJS, INKOMEN & ARBEIDSMARKT

- Gemiddeld opleidingsniveau
- Laag aantal HH met minimum inkomen (4,2% / 11,9%)
- Laag aantal WWB-ers (1,2% / 5,0%)
- Hoger dan gemiddeld besteedbaar inkomen (39,8k / 31,6k)

WONEN, LEEFOMGEVING & SOCIALE PARTICIPATIE

- Tevredenheid is hoogst (8,3/7,3), evenals de woningaanbeveling (8,1/6,9)
- Woningbehoefte profiel groen (geborg en zekerheid)
- Verhuismobiliteit laag (7,3% / 14,7%)
- Verhouding koop/huur (74/26)
- Relatief weinig woningen van na 2000 (7%/13%)